

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.630 in
10.349 za inzerate,
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Dvignimo kupno moč

Nova finančna politika teži za tem, da zmanjša veliko razliko med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov. To je mogoče doseči ali z zvišanjem prvih ali z znižanjem drugih, ker so že cene kmetijskih pridelkov nasproti cenam industrijskih izdelkov preniške. Nova gospodarska in finančna politika dela v obeh smereh.

Izjavo kmetijskega ministra, da bo vlada z ukazom določila ceno žita, podpirajo posebno nekateri ideologi novega jugoslovanskega agrarstva z raznimi natančno izdelanimi načrti, kako bi se dale cene kmetijskih pridelkov dvignile. V oklepaju povedano: za maksimiranje cen žita se spričo grenke izkušnje, ki smo jo morali doživeti, pač ne moremo navduševati; maksimiranje cen, združeno z znanim monopolom na žitno trgovino, je stalo naše finance malo izpod ene milijarde dinarjev.

Najnovejši ukrepi finančnega ministra, v zvezi z reformo banovinskih financ, gredo za tem, da se proizvajalni stroški industrijskih proizvodov z odpravo trošarin na nekatere prvine znižajo in tako ustvari možnost pocenitve industrijskih izdelkov. V ta namen je finančni minister v banovinskih proračunih črtal trošarine na premog, nafto in električni tok. Kot nadomestilo so bile uvedene trošarine na riž, kavo, kakao, čaj in kalcijev karbid.

Vsak ukrep, ki ima namen zmanjšati veliko razliko med cenami kmetijskih in industrijskih proizvodov, je treba le pozdraviti. Kmeti tišči k tlom prav ta nesorazmernost. Vprašanje, kakšno pot naj ubere gospodarska politika, da doseže ta namen, je silno delikato, ker je vse narodno gospodarstvo med seboj povezano. Če komu kaj dodaš, moraš drugemu vzeti; naše državno gospodarstvo — banovinsko tudi ne — nima prihrankov, da bi se dali davki splošno znižati. Teoretično je lahko postaviti pravično vodilo: vzemi z večjega kupa in deni na manjšega! Drugo je vprašanje, ali mu dejanska politika tudi sledi. Politika je rezultanta vsemogočih sil, ki se med seboj podpirajo in težijo tako istosmerno, ali pa si nasprotujejo. Na gospodarsko politiko pač pritiskajo interesi raznih stanov, katerih vpliv ustreza njihovi moči. S tem ni rečeno, da uspejo vselej gospodarsko močnejši. Lahko se uveljavi tudi gospodarsko šibkejši, ako velja več kot zgolj političen činitelj glede na določeno politično usmerjenost trenutne vlade.

Ako cenimo moč uradniškega stanu po njegovi organizaciji, moramo pač reči, da ne v političnem ne v gospodarsko-socialnem boju ne pomeni mnogo. Priznati moramo, da igra delavstvo v tem boju neprimerno važnejšo vlogo. Uradništvo in delavstvo prihajata namreč v poštev kot konsumenta pri vsaki gospodarski finančni reformi, ki vpliva na tvorbo cen. Tudi zagovorniki agrarne politike, ki naj težijo za tem, da se cene kmetijskih pridelkov zvišajo, ne zanikajo velike ovire, ki jim je v napotje. To je konsument, slabo plačani konsument. Samo v zvišanju cen kmetijskih pridelkov, ki je poleg tega radi mednarodne konkurence težko izvedljivo, torej ni rešitve. Sledilo bi mu prav gotovo zmanjšanje konsuma. Neki agrarni ideolog si je te dni pomagal v nekem jugoslovanskem listu s tem, da je naredil stanovanjski načrt, katerega izvedba bi imela za posledico znižanje najemnin in s tem dvig kupne moči konsumenta. Ali bi bil danes takšen stanovanjski načrt izvedljiv, je seveda drugo vprašanje. Žalibog ostanejo podobni načrti samo v teoriji. Predlagatelj je na vsak način zadol ob vprašanje, ki je za gospodarstvo vsakega uradnika in delavca še vedno pereče; kajti najemnine še vedno niso v pravem razmerju z dohodki večine najemnikov.

Danes se ni mogoče premeriti učinkov odprave starih uredb in uvedbe novih trošarin na gospodarstvo povprečnega konsumenta. V prvem trenutku se bo gotovo mnogo bolj čutila obtežitev kakor olajšanje, ker pride znižanje proizvajalnih stroškov industrijskih izdelkov do učinka na tvorbo cen v konsumu mnogo kasneje, in to radi dolge vmesne verige med proizvajalcem in konsumentom.

Druga pot bi morda dovedla prej do učinka na formiranje cene industrijskih izdelkov. Priznavamo radi, da je mnogo bolj težavna. Ker je že toliko zabavljanja in toliko pritožb proti inozemskemu kapitalu v »naši« industriji, bi malo resničnega nadzorstva nad manipuliranjem tega kapitala ne škodilo. Prav pod pritiskom tujega kapitala, ki je zavladal v naši državi, ko je večina res naših bank zašla v zagato, se res naša industrija umika in propada. Dobro bi bilo danes pregledati, ali so razne prednosti, ki so bile dane tujemu kapitalu, res tudi prinesle korist našemu konsumentu in naši državi.

V ostalem iščimo rešitev iz stagnacije z dvigom kupne moči konsumenta! Splošno smo v gospodarstvu dosegli vsaj to, da se kriza v celoti ne zastruje. Položaj nekaterih pridobitnih vej se je morda tudi zboljšal. Toda uradnik in delavec, glavna konsumenta, nista navadno deležna zboljšanja v nobenem pogledu. Ostala sta v položaju, ki jima ga je določil podjetnik v času splošnega alarma in v strahu za obstoj podjetja.

Glede ravnanja z javnimi nameščenici pa ne pozabimo, da je Masaryk že davno ugotovil, da je uradništvo ogrožje moderne demokracije. Prosvetni minister je v enem izmed svojih govorov obljubil zboljšanje plač profesorjem, želimo, da bi se želja naših vzgojiteljev in drugih uradnikov tudi izpolnila. Plače državnega uradništva vplivajo na plače drugih stanov. Država je poleg vsega prvi delodajalec.

Ne da bi se spustili v ocenjevanje sistema trošarin, omenjamo ob zaključku še znano posebno zadnje finančne reforme. Nove trošarine pobira država v skupno blagajno in jih potem odvaja banovinom v razmerju s številom prebivalstva. Jasno je, da je pač težko negotoviti, ali določja v razmerju s številom prebivalstva vsake banovine ustreza tudi dejanskemu konsumu in dejansko plačani trošarini. Pripominjamo samo, da je po tolikšem

Ker je propadla zamisel vzhodnega pakta

Trozveza Francija-ČSR-Rusija?

Obstoječi vojaški sporazumi se bodo spremenili v javno politično zvezo

Pariz, 5. aprila. TG. Nocoj se je sestal ministrski svet pod predsedništvom predsednika republike Lebruna, da preštudira obširni memorandum, ki ga je francoski vladar vpsal na vpogled angleški zunanji minister Sir John Simon in ki vsebuje vtise angleškega ministra, ki jih je odnesel od svojega berlinskega obiska. Memorandum se nahaja v Parizu že 5 dni in so ga posamezni ministri že v podrobnostih proučili in ga bo treba izpopolniti samo še v vtisi, ki jih je dobil Eden v Moskvi in v Varšavi ter v Pragi o evropskem položaju. V ostalem pa je Eden v Moskvi in v Varšavi vedno sproti informiral veleposlanike velesil o vsebini svojih razgovorov.

Ceravno nič gotovega ni prodrlo v javnost o tej seji, ki je odločilne važnosti, trdijo ljudje, ki so blizu vlade, da je Simonova spomenica povzročila zelo dolgo in burno debato in da je bilo slednjič sklenjeno, da se takoj izdela načrt za ofenzivno in defenzivno zvezo med Francijo, Češkoslovaško in Rusijo, načrt, ki ga bodo predložili konferenci v Stresi in ki ga bo Laval nesel seboj, ko bo šel na obisk v Moskvo.

Francija dela na svojo roko

Pariz, 5. aprila. c. Po zaključkih potovanja lorda Edena po Evropi dela sedaj francoska vlada zelo na svojo roko. Vojno ministrstvo dela tiho, ali zato tem hitreje. Odločilo se je, da zavaruje meje na vzhodu in tako prepreči iznenadenja. V garnizionska mesta ob nemški meji so bila poslana močna ojačenja. V Metz je bilo odposlanih več edinic maroških čet. Tudi ostala mesta so dobila ojačenja. Ves problem francoske obrambe bo obdelan

nocoj na seji vlade, ki bo na Elizeju pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Danes se je vršilo v pariški mestni hiši tudi veliko zborovanje vseh francoskih osrednjih obrambnih ustanov, ki so se ga udeležili predsednik vlade Flandin, zunanji minister Laval in vojni minister general Maurin.

Italija potrjuje trozvezo

Rim, 5. aprila. AA. »Tribuna« komentira sedanjí položaj in se ne čudi, da je Poljska odklonila vzhodni pakt.

»Popolo d'Italia« je mnenja, da bo Sovjetska Rusija po odklonitvi pakta o medsebojni pomoči s strani Berlina in Varšave prisiljena, da v lastnem življenjskem interesu sklene pakt s Francijo. Paktu bodo najbrže pristopile še neke baltičske države. Ta rešitev, pravi list, pa ni tako enostavna. Njegova prva posledica bi bila ta, da bi se Evropa razcepila v dva nasprotna tabora. Pakt, ki so ga sklenili v Locarnu, računa s sedanjo mejo na Reni. Vzhodni pakt pa se opira na možnost rusko-nemškega spopada, v katerega bi morala poseči tudi Francija zaradi obvez, ki niso v zvezi z mejo na Reni in locarnskim paktom.

Tajni vojaški sporazumi med Francijo-Ceškoslovaško in Rusijo

Pariz, 5. aprila. TG. Ministrski predsednik Flandin je na sinočni seji finančnega odbora v zelo ostrih besedah obsodil poslanca Taittingerja, ker je proti vsem predpisom, na indiscreten način izdal javnosti, kar je vojni minister Maurin, izpovedal pred vojnookravnim odborom. Flandin je

izjavil, da je takšno postopanje nevredno zaupanja, ki ga vživa vsak francoski poslanec in da bo vlada pač morala v bodoče biti tudi pred parlamentarnimi odbori bolj previdna s svojimi izjavami, da domovina ne bi trpela škode.

Gornji izpad proti poslancu Taittingerju se nanaša na izjave, ki jih je dal na javnem zborovanju svoje patrijotične mladine, ko je dejal, da Franciji ni treba biti v skrbeh, četudi bi Nemčija in Poljska odklanjale podpis vzhodnega pakta, ker sta vojni in letalski minister pred vojnookravnim odborom sama priznala, da obstojajo med Francijo, Rusijo, Belgijo in Češkoslovaško vojaški dogovori zelo bosežnega značaja, ki bodo takoj stopili v veljavo, kakor hitro bi Francija bila napadena od Nemčije. Po teh dogovorih se je Rusija že obvezala, da v primeru nemškega napada na Francijo takoj pošlje Franciji na pomoč velik del svojega bojnega letalstva, ravno tako tudi Češkoslovaška, Francija bi pa prišla na pomoč Belgiji z dvema divizijama.

Francoska vlada zanika

Pariz, 5. aprila. AA. Ministrstvo vojske in ministrstvo za letalstvo objavljata formalni demanti izjav, ki sta jih baje dala minister vojske in letalski minister v skupščinskem odboru za narodno obrambo in ki so jih objavili nemški listi. V teh poročilih je rečeno, da sta govorila o vojaških paktih med Francijo, Sovjetsko Rusijo, Italijo, Belgijo in drugimi državami. Nemški listi so skušali ta svoja poročila tolmačiti tako, da nasprotuje francoska politika politiki Velike Britanije. Izjave, ki jih nemški listi podtikajo francoskim ministrom, so v popolnem nasprotju s francosko politiko.

Pred Streso Mussolini bo odločen

Rim, 5. aprila. v. V Rimu so se danes že začele priprave za konferenco v Stresi. V italijanskem zunanjem ministrstvu so se danes že oglašili vsi veleposlaniki držav, ki pridejo za to konferenco v pošev. Sklenili so, da bo ta sestanek samo konferenca treh velesil in da se v nobenem primeru ne sme razširiti. Vršila se bo 11. in 12. aprila. Otvoril jo bo predsednik Mussolini z velikim uvodnim govorom.

Da bi ta svoj uvodni govor lahko mirno pripravil, se je Mussolini danes z letalom odpeljal v Forlì, kjer bo ostal do začetka konference v Stresi in bo ves ta čas odmor posvetil nekakšnim diplomatskim »duhovnim vajam«, kakor se izražajo rimski časopisi. V tem svojem senzacionalnem uvodnem govoru bo Mussolini res predlagal nov sistem varnostnih paktov v Evropi. Ta pakt bo predlagan tako, da ne bo preobširen. Nikakor pa zato ne sme biti kompromis niti med angleškimi niti med nemškimi stališči. Zelo radikalen bo Mussolini posebno v vprašanjih srednjeevropskih vprašanj. Balkanski sporazum misli priznati v celoti in ga kot takega angažirati za svojo varnostno politiko v Evropi.

Mussolini bo priznal

Zelo porazno je v rimskih krogih vplivalo tudi dejstvo, da je bil izid Edenovih potovanj popolnoma negativen. Tem bolj pa so vzemirjeni zaradi tega, ker so danes začeli v Londonu intrigirati posebni agenti nemške vlade. Diplomatskim potem skušajo sedaj angleškemu javnemu mnenju dokazati, da ni tako hudo, če je bil sestanek v Berlinu popolnoma negativen. Saj so tudi potovanja drugim dokazala popolno nemogočnost italijanskih in francoskih zamisli.

Poljska odkrila obraz

Zato pa so tem bolj blažilno vplivale vesti, ki so danes prišle iz Varšave. Po teh vestih je poljska vlada sklenila, da bo sedaj popolnoma opustila »o« je ugankarsko stališče. Gre ji sedaj za to, da reši svoje stališče nevtralnosti, ki ga hoče držati i napram Nemčiji i napram Rusiji. Poljska vlada je uvidela, da je tudi to nevtralnost treba pravno omejiti, dasi je odklonila vzhodni pakt. Zato je danes poljski veleposlanik v italijanskem zunanjem ministrstvu sporel dvojce:

1. Poljska vlada bo z vsemi silami branila status quo v vzhodni in srednji Evropi.

2. Niti z Nemčijo niti s sovjetsko Rusijo ne bo Poljska sklenila nobenih novih pogodb, razen doslej obstoječih.

V rimskih krogih se povdarja, da bo sedaj Lavalovo potovanje v Varšavo mnogo lažje, ker bo tudi s svoje strani nesel s seboj sklepe konference v Stresi, ki bodo morali zelo obsežno vpoštevati stališče poljske politike.

Edenu slabo - Ni čudno!...

London, 5. apr. AA. Reuter poroča iz Kölna, da se je Eden od poleta iz Prage v Köln, na katerem mu je postalo slabo, že precej opomogel. Nastanil se je v nekem hotelu in bo odpotoval iz Kölna šele jutri dopoldne. Ne ve se še ali bo nadaljeval vožnjo z letalom ali pa z vlakom. Pilot

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo in hladno. Na odprtem tudi viharno.

črtanju banovinskih proračunov toliko bolj potreben dotok državnega denarja v banovine v obliki dotacij za javna dela ali z večjim absorpiranjem intelektualnih delovnih sil. Okrnjen je banovinskih proračunov ustvarja sicer boljše davčno podlago za državne finance, a obenem jemlje možnost zaposlitve tisočih na področju banovine.

je izjavil, da je bilo vožnja iz Prage v Köln zaradi neugodnega vremena polna neprijetnih trenutkov. Eden je prispel v Köln okoli petih. Sprejeli so ga in pozdravili britanski konzul in zastopniki nemških oblasti.

Kolonijalne čete so zasedle mejo med Francijo, Švico in Nemčijo

Dunaj, 5. aprila. b. »Neue Freie Presse« poroča iz Basela, da je prispelo več oddelkov afriških čet, ki so zasedle vse garnizije v kotu med nemško-švicarsko in francosko mejo. Tako se nahaja en bataljon senegalcev v šotorih v Ferette blizu švicarske meje, en bataljon črnih Marokancev pa straži kanal pri trdnjavi Huningen. Prebivalstvu je bilo naznanjeno, da je strogo prepovedano prodajati tem kolonialnim četam alkoholne pijače. Te in ostale afriške čete kopijejo strelske

„Echo de Paris“ napada Laval

Pariz, 5. aprila. b. Zunanje-politični sodružnik »Echo de Paris«, ki velja kot organ francoskih vojaških krogov, je zelo nezadovoljen z dosedanjim potekom diplomatskih pogajanj, zlasti pa s stališčem Laval. Že trije tedni so potekali, odkar je Nemčija objavila splošno vojaško dolžnost, pa še vedno ni prav nič storjenega proti nemškemu sklepu. Pogajanja za sklenitev vzhodnega pakta se zavlačujejo in angleška vlada zapravlja dragoceni čas s svojim posredovanjem med Nemčijo in državami, ki so podpisale versajsko mirovno pogodbo. Tudi Italija je brezpogojno od Francije pričakovala bolj energičnega stališča. Francoski zunanji minister Laval je 30. marca izročil Sovjetski Rusiji

Kaj neodvisnost Avstrije?

Nemške klešče Beneš razložil Edenu nemir svoje države

London, 5. aprila. b. Posebni dopisnik »Daily Telegrapha« in »Morning Posta« poročajo glede obiska Edena v Pragi, da se je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš odločno zavzel za ohranitev avstrijske neodvisnosti v svojih razgovorih z lordom Edenom. Dejal je, da si v nasprotnem slučaju ni mogoče zamisliti rešitve podonavskega problema, ker bi v slučaju priključitve Avstrije k Nemčiji postala Nemčija absoluten gospodar v srednji Evropi in Podonavju, kar bi predstavljal stalno nevarnost za politično in gospodarsko samostojnost držav v tem področju. Dr. Beneš je na zemljepisni karti razločeval Edenu nevarnost, ki grozi Češkoslovaški od Nemčije, ki boče češkoslovaško obkoliti in jo stisniti v svoje klešče. Dr. Beneš je lorda Edena ponovno opozoril na sklep Male zveze ter dejal, da ne bo sodelovala v srednjeevropskem paktu, če se istočasno ne sklene tudi vzhodni pakt o medsebojni pomoči, pa četudi brez Nemčije in Poljske.

Razglabljaajoč izid Edenovih pogajanj ugotavlja »Daily Telegraph«, da je angleški delegat Eden povsod naletel na veliko skrb pri državnikih, vendar pa nikjer na panično razpoloženje. Skoraj povsod prevladuje prepričanje, da nevarnost za vojno ni tako blizu, kakor se je prvotno domnevalo. Preostane torej dovolj časa za rešitev obstoječih težkoč na konferenci, ki se bo vršila v Stresi. Politična nasprotstva med evropskimi državami bi se lahko po mnenju »Daily Telegrapha« odstranila s pomočjo splošnega elastičnega načrta. Vse te države so trdno prepričane, da se nahaja ključ za ureditev Evrope v rokah Velike Britanije.

jarke, podzemeljske postojanke za topove in za točišča proti letalskim napadom.

Havas poroča iz Berlina, da demantirajo na merodajnih mestih vest, da bi bil zunanji minister von Neurath izročil fra-coskemu poslaniku protesti zaradi zbiranja francoskih čet na nemški meji. Te vest je po mnenju merodajnih krogov izmišljena.

Skandinavci nevtralni

Oslo, 5. aprila. AA. V razpravo o zakonskem načrtu glede ustroja vojske je posegel tudi zunanji minister, ki je opozoril na nevarnost oboroženega spopada v Evropi. Ta nevarnost je narasla zdaj zaradi splošnega oboroževanja. Minister pa upa, da se bodo države spomnile grozot svetovne vojne in da bodo preprečile nove spopade.

Vračam se iz Kodanija, je nadaljeval minister, kjer sem se sestal z danskim in švedskim zunanjim ministrom. Soglašali smo glede ukrepov, ki jih je treba storiti, da se prepreči oboroževanje. Naj bo kakorkoli, naše tri skandinavske države ne bodo posegale v morebitne spopade, ker norečejo in ker tudi ne bi morale imeti takih vojaških sil, da bi lahko pri teh spopadih sodelovale.

predlog za sklenitev pogodb, ki bi temeljile na ZN in v katerih ne bi bilo nič več govora o obvezni mednarodni pomoči. Merodajni krogi v Moskvi so zaradi tega zavzeli rezervirano stališče. Skupaj z Malo zvezo bi se tudi balkanska unija odrekla svobodni akciji v odgovarjajočih slučajih. Laval pa pričakuje še vedno nekaj, v kar nihče ne verjame, namreč da bo prišlo do evropske unije, čeprav si v tem vprašanju po l. 1931 skoraj nihče več ne dela iluzij. Če bo Laval še naprej tako zavlačeval najvažnejša vprašanja in zavzemal tako neodločno stališče, potem bo Francija kaj kmalu ostala sama.

Posebni dopisnik »Timesa« piše, da se vzhodni pakt ne more ustvariti. Zaradi tega ne ležijo metode za ohranitev evropskega mira nič več v splošnem sistemu, temveč v sistemu regionalnih paktov. V Evropi se pričakuje, da bo Anglija pripravljena dati nove garancije do gotove meje. Prevladuje tudi mnenje, da se bo morala Anglija odločiti, če bo hotela vršiti vlogo mirnega posredovalca tudi za pristop k evropskemu sistemu, ki bi bil naperjen proti vsakemu napadalcu. Diplomatski sodružnik »Morning Posta« pa je prepričan na temelju svojih informacij, da bo Anglija tudi na konferenci v Stresi odklonila vsake obveznosti na kontinentu, ki bi šle preko lokarnske pogodbe.

Moskva kliče Beneša

Moskva, 5. aprila. AA. Uradno objavljajo, da je Litvinov povabil dr. Beneša, naj obišče Moskvo. Dan obiska še ni določen.

Anglija povabila Nemčijo

London, 5. aprila. b. Angleški zunanji minister sir John Simon je v imenu britanske vlade in v sporazumu z ostalimi pomorskimi velesilami poslal nemški vladi povabilo, da pošlje tudi ona na pomorsko konferenco, ki se prične letos v Londonu svoje delegate. V Berlinu je povabilo povzročilo velikansko zadovoljstvo, ker ga smatra Nemčija kot zadoščenje, ker jo obravnava še vedno kot veliko pomorsko silo. Istočasno se a tem pozivom indirektno priznava Nemčiji pravica do vojnega brodogradnje glede tonaže

Veliko razburjenje v Dravski dolini

Žrtev roparjev
Urar Tretinek
iz Brezna

Maribor, 5. aprila.

Ves srednji del Dravske doline je pod vti-
som strahovitega dogodka, ki so ga odkrili na
Kozjem vrhu v občini Brezno. Tam je stanoval
50 letni urar Frane Tretinek, ki se je bavil v
urarsko obrtjo. Bil je daleč naokoli znan kot
spreten in dober urar ter je imel vedno dovolj
dela. Ker je bil zelo varčen, je šel glas o njem,
da ima tudi nekaj pod palecem. Stanoval je po-
polnoma sam v samotni hiši, sorodnikov ni imel
nobenih. Tretineka od nedelje naprej ni bilo iz
hiše in ljudje so ga začeli pogrešati. Ni se pri-
kazal iz hiše, na kateri so bila vrata stalno za-
peta. Ko pa je te dni šel mimo hiše neki 13 letni
fant, ki je hotel prositi Tretineka za vžigalce,
da si prižge cigareto, je odkril gušen zločin.
Odprl je vrata in stopil v kuhinjo, kjer se mu je
nudil grozen prizor. Poleg zidu za štedilnikom je
ležalo na tleh truplo urarja Tretineka, čez glavo
pa je imel vrženo sukno. V kuhinji je bilo vse
razmetano. Prestrašeni detek je hitel po sosedo,

ki so naglo obvestili orožnike v Marenbergu.

Preiskava je ugotovila, da je postal Tretinek
žrtev roparskega napada. Neznani napadalec so
mu popolnoma razbili glavo, nato pa pokrili trup-
lo s sukno in prebrskali vse stanovanje. Prila-
stili so si več zlatih in srebrnih ur, ki so bile
deloma urarjeva last, deloma pa jih je imel v
popravilu. Če so zločinci odnesli tudi kaj de-
narja, se ni dalo ugotoviti, ker nihče ne ve, kje
je Tretinek svoje premoženje shranjeval.

Zločin se je zgodil v noči od nedelje na po-
nedeljek. Sosedje, ki stanujejo v bližini, se ne
spominjajo, da bi videli kake sumljive ljudi pri
Tretineku in tudi slišali niso ničesar. Orožniki iz
Marenberga pa so po marljivi preiskavi kmalu
dohili pravo sled za storilec. Neko osebo so
tudi aretirali, vendar se pa podrobnosti zaradi
nadaljnje preiskave še ne morejo objaviti.

Zalosten dogodek je zelo razburil vso okolico,
saj se v Dravski dolini tak zločin še dolgo ni
pripletel.

Razbojniški napad v Soteski

Vsi trije osumljenci oproščeni

Ljubljana, 5. aprila.

Ljubljancani so pač ohranili v živem spo-
minu drzen razbojniški napad na vpkokojeno
jetniško paznico Josipino Kalanovo. Bilo je
1. decembra okoli 19. ure, ko je bila Kalanova
sama doma v svojem stanovanju v Soteski št. 6.
Takrat je nekdo močno potrkal na stanovanjs-
ka vrata. Navajal je na njo neki moški z vso
močjo, ugasnil je luč, nato njo z vso silo uda-
ril s trdim predmetom po glavi, da je onesve-
ščena padla na tla. Razbojnik je nato vse pre-
brskal, pobral je iz predalov okoli 2600 Din.
2 hranilni knjižici s skupno vlogo 26.000 Din,
pobral je še nekaj dragocenosti in nato izginil
v temo.

Kalanova, čeprav je bila vsa okrvavljena
in s hudimi poškodbami na glavi, je prišla čez
nekaj časa k zavesti, zbrala je vse telesne
moči, da je poklicala sosedo na pomoč. Pokli-
cali so reševalni avto, ki jo je naglo odpeljal
v bolnišnico. Obveščena pa je bila tudi poli-
cija, ki je uveljavila takoj prve poizvedbe za
storilce, kar je bilo zelo težavno.

Kalanova, ki se je borila s smrtjo, je v
bolnišnici toliko prišla k sebi, da je mogla po-
dati policijskim organom vsaj delni opis raz-

bojnika. Kalanova je v bolnišnici ostala nad
mesec dni, toda njeno zdravstveno stanje še ni
dobro, še vedno hira.

Na podlagi opisa in mnogih indicij je po-
licija, kakor smo že poročali, prišla tri mla-
deniče, na katere je močno padal sum ropar-
skega napada odnosno soudeležbe. Državni to-
žilec je danes pred velikim senatom obtožil 3
mladeniče zločina razbojništva, trikratno kva-
lificiranega, ker je bila napadena hudo poško-
dovana, ker se je zločin izvršil po noči in ker
je pri zločinu sodelovalo več oseb, za kakršni
zločin določa kazenski zakon 15-letno do do-
smrtno robijo. Obtožnica temelji zgolj na in-
dicijskih dokazih.

Velikemu senatu je predsedoval s. o. s. g.
Ivan Kralj, kot sododniki so fungirali gg. Fran
Kovač, Fran Orožen, Rajko Lederhas in Fran
Gorečan. Državni tožilec dr. Hinko Lučevnik,
branilca dr. Spiller-Muys in dr. Goljar.

Ker je bil med obtoženci eden še starejši
mladenič, je bila ob 20.30 izključena.

Razprava je bila ob 20.30 končana, nakar je
predsednik senata razglasil sodbo. Vsi trije razbo-
jništva v Soteski obtoženi mladeniči so bili oproščeni
zaradi pomanjkanja dokazov. Po razpravi so bili
obdolženci izpuščeni na svobodo.

Teme sile na delu

Tajna smrt 2 nemških begunk

Anglija dolži narodne socialiste, da so morilci teh žensk

London, 5. aprila. c. Razburjenje zaradi ugra-
bitve nemškega kasnikarja Bertholda Jacoba, ki je
bil od agentov nemške tajne policije ugrabljen v
Švici, se še zmeraj ni poglobilo. Obratno, zdi se
celo, da se bo ta afera zdaj šele začela razvijati.
Kakor znano je švicarska vlada poslala v Berlin
ostro noto, v kateri zahteva, da se ji izroči nazaj
Berthold Jakob. Nemčija je oholo odgovorila, da
tega ne bo storila, tudi če se Švica pritoži pri med-
narodnem sodišču v Haagu.

Ta zadeva je danes dobila svoj senzacionalni
dodatek v Londonu. Policia je našla v nekem lon-
donskem hotelu dve nemški politični begunki mrtvi.
Ena teh žensk je bila včasih tajnica nekega sociali-
stičnega veljaka v Nemčiji. Obe sta bili najdeni v
hotelu tako, da je izključena domneva samomora.
Brž ko se je to izvedelo po Londonu, je nastalo
zopet silno razburjenje v vsem časopisju. Vse čas-
pise, konservativno, liberalno in socialistično trdi,
da sta bili obe ženski ubiti od agentov nemške
tajne policije, ki je sedaj začela delovati tudi že v
Londonu. To razburjenje je našlo danes odmev tudi
že v parlamentu. Konservativni poslanec kapitan
Wateroul je stavil na notranjega ministra vprašanje,
če mu je že znano, kako je prišlo do čudnega zlo-
čina v nekem londonskem hotelu. Notranji minister

je odgovoril, da je preiskava v teku in da se ne
more dati nobenih pojasnil. Nato se je zopet dvignil
isti poslanec in izjavil, da se s tem odgovorom ne
zadovoljuje in ga vprašuje, če mu je znano, da de-
luje na angleškem ozemlju nemška tajna policija, ki
zasleduje v Angliji one begunce, ki jih je hotela
Anglija zaščititi pred nemško maščevalnostjo. Nje-
govim izvajanjem se je pridružil tudi liberalni po-
slanec Isaac, ki je tudi zahteval pojasnila glede dela
nemške tajne policije v Londonu. Ker notranji mi-
nister ni mogel dati nobenih zadovoljivih pojasnil,
sta oba poslancja izjavila, da bosta prihodnji teden
ponovno vložila na notranjega ministra interpela-
cijo v tem smislu.

Popolne je bila izvršena obdukcija obeh tru-
pel. Ta obdukcija ni mogla potrditi domneve, da
gre za samomor. Da pa se napetost še bolj poveča,
je bilo ob enem sporočeno, da sta bili obe ženski
v zvezi z Bertholdom Jacobom, ki je bil nedavno
ugrabljen v Švici. Popolne je policija v Baselu
že poslala v London svoje posebne agente, ki naj
prouče delo policije Gestapo v Londonu. V Baselu
pa se te dni mudi posebna komisija pariške poli-
cije, ki tudi proučuje delo Gestapo v kolikor se
tiče rovarjenja na francoskem ozemlju.

Goriški nadškoj pri sv. očetu

Rim, 5. aprila. Sv. oče je sprejel v avdienco
goriškega nadškofa Karla Margottija. Goriški
nadškoj je bil zadnje v avdienci pri papežu zadnje
dni februarja. Raznesel se je glas, da je tudi ta
avdienco v zvezi s položajem slovenske narodne
manjšine v cerkvi.

Verouk v strok. nadaljevalnih
šolah obvezen

Belgrad, 5. apr. m. Minister za trgovino in
industrijo je izdal odlok o obveznem poučevan-
ju verouka v strokovnih nadaljevalnih šolah.
V teh šolah se bo tedensko moral poučevati
verouk po eno uro.

Uredba o mestnih uslužbencih

Belgrad, 5. aprila. m. Ministrski svet je pre-
pisal uredbo o začasnem vzpostavitvi poklica mestnih
uslužbencev s poklicem in položajem državnih
uslužbencev. Čl. 1. te uredbe določa: Odstavek 2.
čl. 159 zakona o mestnih občinah se spremeni in
glasi: Ban bo odredil začasno, kateremu zvanju in
položaju državnega uslužbenca odgovarja zvanje
mestnega uslužbenca.

Kupčija s suhim mesom

Belgrad, 5. aprila. AA. Kmetijsko ministrstvo
je izdalo pojasnilo o veterinarskem nadzorstvu nad
prometom suhega mesa v notranjosti države. Po-
udarek je na besedi nadzorstvo, ki jo ministrstvo
tolmači tako, da pošiljatev suhega mesa po prevo-
zu v kraj potrošnje ni obvezno pregledati v klav-
nicah, marveč samo v obratih, kjer ga prodajajo.
Čeprav je kmetijsko ministrstvo to odredilo že z
nekim svojim prejšnjim odlokom, mu prihajajo po-
ročila, da zahtevajo nekatera mesta, naj se po-
šiljatev suhega mesa s predpisanimi potrdili pri-
stojnih veterinarjev ponovno pregledajo v klavni-
cah ali na kakšnem drugem mestu in šele nato
prodajo. Kmetijsko ministrstvo smatra, da je tako
ravnanje neumestno in zato odreja z vso strogostjo,
naj se take pošiljatev, z izjemo primerov, ki se
dajo utemeljiti, v bodoče oprostite tega pregleda. To
blago je treba pregledati samo v obratih, kjer ga
prodajajo. Pregled naj se opravi v zmislu pojasnil
ministrstva oziroma določb zakona o nadzorstvu
nad živili.

Preiskava na Viču

Ljubljana, 5. aprila.

Nekateri ugledni viški občani so sestavili zad-
nje dni spomenico na banko upravo, v kateri za-
htevajo uradno revizijo glede znanih nerednosti na
občinski upravi. Pobiranje podpisov na spomenico
je bilo silno oteženo, vendar je akcija uspela v
toliko, da se je banka uprava odločila za korenito
revizijo.

Od večerj posluje na Viču revizijska komisija
banke uprave in drugih činiteljev. Za enkrat so
suspendirani župan Petrovič in dva uradnika.
Županske posle vodi podžupan. Županu sicer nihče
ne očita, da bi si kaj prilastil, pač pa ima formalno
odgovornost. Prvi uspehi preiskave so že ugotov-
ljeni in bo afera ob koncu malo drugače izgledala,
kakor pa jo je skušalo naslikati »Jutro«.

Ljubljanski mestni občini ne bo ostalo druge-
ga, kakor da pogrtaš znesek izterja od viške,
tej pa zopet ne drugega, kakor da primanjkljaj s
pomočjo viških občinskih davščin prevzame na obče-
ne, kor tisti, ki so v afero zapleteni, nimajo kritja
za dokazane jim nepravilnosti.

Za zboljšanje gospodarstva

Belgrad, 5. apr. AA. Novi ukrepi fin. mi-
nistra za zboljšanje gospodarstva v državi in
za pospeševanje izvoza.

Dne 4. aprila t. l. se je vršila v kabinetu
fin. ministrstva konferenca, na kateri so bili
razen fin. ministra še gg. guverner Nar. banke
dr. Radosavljevič, viceguverner dr. Jovan Lov-
čević in glavni ravnatelj St. Protič. Na konfe-
renci so razpravljali o pereči deviznih vpra-
sanjih. Sklenili so:

1. da se v svrhu okrepitev vplačil v nem-
ški kliring in zaradi čimprejšnjega iztirjanja
terjatve naših izvoznikov iz Nemčije uvozniki
nemškega blaga za vsak vplačani znesek
v višini najmanj 3000 mark odstopi v kliringu
od Narodne banke prav tolikšen znesek mark
po ceni, ki bo za 8 odst. nižja od paritete do-
tičnega dne;

2. da se terjatve naših izvoznikov v Nem-
čiji zaradi izvoza turškega odkupijo z odbi-
tkom, ki ne bo znašal kakor doslej 9 odst., tem-
več samo 5 odst.

„Izvestia“ sama priznavajo

Neuspeh materialistične vzgoje

Med svojetskimi listi, ki se bavijo s čudni-
mi razmerami v sovjetskih šolah, so tudi »Iz-
vestija«. Ta list je v zadnjem času priobčil dva
članka, v katerih kritizira nered v sovjetskih
šolah. Ta dva članka dokazujeta, da so poro-
čila drugih evropskih listov o neuspehu sovjets-
ke materialistične šole resnična. Niti najbolj
zagrizeni komunisti ne morejo zanikati vred-
nost izvajanj velikega sovjetskega lista.

Položaj v sovjetski šoli je takšen, da je
prišel v nevarnost sovjetski prosvetni komisar
Bubnov. V prvem članku navaja list okraje, v
katerih so šole zanevarjene. Ne samo v za-
padni Sibiriji in v okraju Orlov ne ustrezajo
šole svojemu namenu, ampak tudi v Moskvi
sami. V šoli se pojavljajo pretepaštvo, surovost
in celo zločinstvo. Prišlo je do napadov z no-
žem in do pretepanja. V Čapajevsku so otroci
vdrli v šolo in pretepali učitelje. V drugem
članku se bavijo »Izvestija« s pomanjkljivo
izobrazbo učiteljev in profesorjev. Učiteljem
očitajo, da poučujejo mehanično, ne da bi snov
tudi temeljito prebavili. Nikakor ne znajo zbudi-
ti pozornosti učencev. Med dijaki še vzgaja
čudna morala. Tako so v sedmem razredu di-
jaki pripravili svojega sošolca do samomora.
»Izvestija« govori o moralno-politični vzgoji.
Seveda nimajo poguma, da bi pristavila, da ni
več morale v sovjetski šoli, ker je bila iz nje
izgubljena krščanska morala. Mladina je podivja-
la, ker je vzgoja materialistična.

V »Pravdic« je znani sovjetski novinar Kol-
cov napisal drug članek, v katerem pogumno
priznava, da sovjetska šola ni uspela. Znanje
dijakov je površno. V devetem razredu neke
srednje šole je Kolcov med nemško uro ugo-
tovil, da ne znajo dijaki niti dobro čitati nem-
ški. Prevajati sploh niso znali. V drugem raz-
redu sta bili samo dve knjigi z logaritmičnimi
tablicami. Učitelj tehnologije, ki je dokončal
nanke na pedagoški visoki šoli, ni znal niti
dobro ruski in je med poučevanjem delal ve-
like napake. Ves srečen je bil, ko so učenci na
vprašanje, ali želijo še kakšno pojasnilo, mol-
čali.

Med rusko uro je časnikarje zanimalo, ka-
ko obravnavajo Tolstega. Dijaki so imeli pred
seboj njegovo »Ano Kareninac«. Opazil je, da
zanimajo učitelja samo tista mesta, na podlagi
katerih je učitelj lahko dokazoval, da niso bili
junaki tega romana delavci, ampak nazadnja-
ški kmetje. Učenci silno slabo pišejo in delajo
velike, pravopisne napake. Neki razred se je
igral na šolskem dvorišču. Igrali so se vojno.
Najprej so se obmetavali s sugom, potem s
palicami in končno je neki dijak tekel domov
in prinesel revolver ter pričel streljati z njim.
Raul je nevarno nekega tovariša v oko. V dru-
gem razredu se je zgodilo, da so dijaki ukradli
nekje srebrno žlico in jo prodali ter kupili za-
njo vino, cigarete in pijačo in vse to z zado-
voljstvom uživali v stranišču.

Uredba o pomočniških izpitih

Belgrad, 5. aprila. m. Trgovinski minister je
izdal na podlagi čl. 29 obrtnega zakona z dne
5. novembra 1931 uredbo o pogojih, pod katerimi
lahko polagajo pomočniške in mojstrske
izpite one osebe, ki so bile zaposlene kot
učenci ali strokovni delavci v delavnicah ali po-
djetjih, ki ne spadajo pod obrtni zakon, v delav-
nicah, podjetjih in ustanovah, v katerih se v
smislu obrtnega zakona vzporedno izvršujejo
obrtiška dela ali so se izučili obrti v javnih
humanih, vzgojnih in poboljševalnih zavodih, v
kaznilnicah kakor tudi v prisilnih delavnicah, ter
osebe, ki so delovale v inozemstvu.

Po tej uredbi bodo lahko polagali pomočni-
ške izpite osebe, ki so bile zaposlene kot učenci
v delavnicah, podjetjih ali ustanovah, v katerih
se v smislu obrtnega zakona vzporedno izvršu-
jejo dotična obrtniška dela, če dokažejo, da so
pismeni s posebnim potrdilom odnosno s priče-
valom, ali da so se obrti učili predpisano dobo,
ali kot delavci delali v obrtih ter da so redno
obiskovali in uspešno dokončali strokovno na-
daljevalno šolo, če taka šola obstoja v mestu, kjer
so se učili in so bili zaposleni.

Pod istim pogojem lahko polagajo izpit tudi
osebe, ki so se izučile obrti v inozemstvu. Osebe,
ki so se izučile obrti v javnih, humanih, vzgojnih
in poboljševalnih zavodih, v kaznilnicah kakor
tudi v prisilnih delavnicah, lahko polagajo po-
močniški izpit, če dokažejo, da so pismene, če s
posebnim potrdilom dokažejo, da so se tri leta
učile obrti, ali kot delavci delali v obrtnih delav-
nicah v zavodu ter so obiskovale in uspešno do-
končale šolo v dotičnem zavodu. Osebe, ki so se
obrti izučile v kaznilnicah ali prisilnih delavni-
cah, morejo polagati pomočniške izpite, ko se
povrnejo na svobodo. Mojsrski izpit lahko po-
lagajo osebe, ki so bile zaposlene kot strokovni
delavci v delavnicah ali podjetjih, ki ne spadajo
pod obrtni zakon, delavnicah, podjetjih ali usta-
novah, v katerih se v smislu obrtnega zakona

vzporedno izvršujejo dotična dela, če dokažejo z
delavsko knjižico odnosno s pričevalom, da so
po uspešno položenem pomočniškem izpitu bile
zaposlene najmanj tri leta v dotičnem zavodu.

Osebe pa, ki so se izučile obrti v javnih, hu-
manih, vzgojnih in poboljševalnih zavodih, od-
nosno osebe, ki so se pričele učiti obrti izven za-
voda ter nadaljevale to šolanje v zavodu, morejo
polagati mojstrske izpite, če dokažejo, da so
uspešno položile pomočniški izpit in bile zapo-
slene v obrtnih delavnicah zavoda najmanj štiri
leta v dotični obrti ali izven zavoda kot pomoč-
niki ali strokovni delavci najmanj tri leta. Osebe,
ki so se izučile obrti v kaznilnicah ali prisilnih
delavnicah, bodo mogle polagati mojstrski izpit,
če bodo dokazale, da so delovale v zavodu štiri
leta.

Žene, ki se hočejo baviti s samostojno obrtjo,
in to s šivanjem ženske in otroške obleke, s ši-
vanjem perila, z izdelovanjem ženskih klobukov,
umetnih cvetic in sličnih okraskov, s tkanjem,
z vezenjem zlata, srebra in biserov ali z drugimi
sličnimi deli, morajo predložiti poleg tega, kar
predpisuje § 25 obrtnega zakona, dokaz strokovne
naobrazbe za dotično stroko po odredbah tega
priloge. Mojsrski izpit za obrtne stroke, do-
ločene v tem pravilniku, bodo žene lahko pola-
gale, če bodo predložile enega od sledečih do-
kazov:

1. da so se dotične obrti učile najmanj dve
leti, da so položile pomočniški izpit in da so nato
praktično delale v stroki najmanj eno leto;

2. da so v dotični stroki delale najmanj tri
leta kot delavke v odgovarjajočem tovarniškem
podjetju ali domači industriji in se s tem delom
tudi doma bavile s ciljem rednega samostojnega
dela;

3. da so uspešno dokončale obrtno šolo, da
so uspešno dovršile strokovni tečaj šestih mese-
cev, s katerim je združeno praktično delo, ter
da so nato delale najmanj eno leto v stroki.

Kulturni boj v Nemčiji

Köln, 5. aprila. TG. Danes je izdal državni na-
mestnik za Porenje Ternovec dekret, ki pravi jasno,
kako daleč hoče iti narodnosocialistična vlada v
kulturnem boju proti obstoječim cerkvam v Nem-
čiji. Ker je bil dekret izdan za katoliško Porenje,
je jasno, da je naperjen v prvi vrsti proti katoli-
čanom in je v tem pogledu mnogo hujši kot je bil
»Maulkorbparagraf« iz časov Bismarckovega kul-
turnega boja proti katoliški cerkvi. V dekretu bere-
mo med drugim tudi ta odstavek:

Kdorkoli bi pod pretezo, da brani cerkvene
(sic!) ali dogmatična načela, na zvit način hotel
napadati javno načela narodnega socializma in kdor-
koli bi na isti način obrekoval narodni socializem in
njegove voditelje, bo takoj kaznovan in sicer prvič
z globo 150 mark ali z enim tednom zapora.

Drobne vesti

Varšava, 5. apr. AA. 1. januarja je znašalo
število prebivalcev na Poljskem 33.400.000. La-
ni je prebivalstvo naraslo za 402.000.

London, 5. aprila. AA. Po poročilu iz Hong-
konga je nankiška vlada objavila, da je bitka
na več krajih v teku. Dozajd se ni odločitve. Ko-
munisti napadajo z več strani.

Pariz, 5. aprila. AA. Z Dunaja poročajo, da je
knez Starhemberg na sestanku heimwehrovskih
voditeljev v Innsbrucku izjavil med drugim, da je
splošna želja, da naj se ne govori več o Anshlus-
su. Dalje je Starhemberg poudaril, da je želja se-
danjih avstrijskih voditeljev, naj bi se dognali
ugodni pogoji za politično in gospodarsko zblizanje
med Avstrijo in njenimi sosedi.

Naznanjamo pretužno vest, da je
naša nad vse ljubljena mama ozi-
roma stara mama, gospa

Helena Dientl

gostilničarka

dne 5. aprila t. l. po kratkem, muke-
polnem trpljenju, previdna s tolažili
svete vere, v 77. letu starosti, mirno
umrla.

Pogreb predrage nam mame bo v
nedeljo 7. aprila ob 1/3 iz hiše žalosti
v Gostinici na pokopališču v Dolu pri
Ljubljani.

Robert, Alojz, Urška, sinova in hči;
Ana, Fani, Ivan, snahi in zet; Lenika,
Linč, Robi, vnukinja in vnuk.

Železniška nesreča

Belgrad, 5. apr. AA. V četrtek 4. t. m. ob
13.26 je pri kilometru 79-850 na progi Kralje-
vo—Vitanovac skočil s tira stroj, ki je vlekel
kompozicijo 11 voz tovarnega vlaka. Vozovi
so poškodovani, prav tako tudi proga v dol-
žini 47 m. Vzrok še ni dognan. Vse kaže, da
je nesreča naslala zaradi strohnelih pragov
Vlakovodja Božić Peter in delavec Stamenko-
vić Radivoje imata hujše poškodbe.

Osebnosti

Belgrad, 5. aprila. m. Z dekretom pravosod-
nega ministra je postavljen pri okrajnem sodišču
pri Sv. Lenartu v Slov. gorah Franc Osolnik iz
Most pri Ljubljani.

Belgrad, 5. aprila. m. Upokojeni so sledeči
sodnijski slugi: Franc Podlesek v Murski Soboti
Ivan Aršek v Celju in Franc Korenčan na Vrhnji,
ki, ter naslednji pazniki: A. Božnik v Mariboru,
Franc Šerdoran v Celju, Lojze Bizilj v Ljubljani in
Marjan Štindel v Mariboru.

Belgrad, 5. aprila. m. Te dni sta položila pred
posebno komisijo v gradbenem ministrstvu držav-
ni strokovni izpit s prav dobrim uspehom ing. Mar-
jan Mušič in ing. Jakob Mlakar. V istem ministr-
stvu so pred isto komisijo položili predpisani izpit
sledeči inženjerji iz Slovenije: ing. Vladislav Pe-
čenko, ing. Obžolt Bros, ing. Ivan Podboj, ing. Joža
Rus, ing. Josip Kšela, ing. Martin Šabolet, ing. Pe-
ter Kresnik, ing. Ognjeslav Borštnar, ing. Vinko
Čok, ing. Huno Kolb, ing. Matija Kleindienst, ing.
Vladimir Šramel, ing. Pavel Domicelj, ing. Stojan
Arnič, ing. Vladimir Rovšek ter arhitekta Boris
Kobe in Pavle Krat.

Belgrad, 5. apr. m. Davi je odpotoval iz
Belgrada v Ljubljano ljubljanski škof dr. Gre-
gorij Rožman, ki se je tu mudil v cerkvenih
zadevah.

Belgrad, 5. aprila. AA. V imenu Nj. Vel.
kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na
predlog kmetijskega ministra je upokojen Drago-
mir Manok, ravnatelj državne razredne loterije v
3. skupini 2. stopnje. — Za ravnatelja državne
razredne loterije v 3. skupini 2. stopnje je ime-
novan dr. Radomir Popović, bivši univerzitetni
docent in šef oddelka državne hipotekarne banke
v ostavki.

Belgrad, 5. apr. AA. V bolgarskem posla-
ništvu so včeraj popoldne svečano izročili od-
likovanja trem našim častnikom, in sicer Sta-
nemu brigadnemu generalu Petru V. Aračicu,
načelniku poročevalskega oddelka glavnega
generalnega štaba, red sv. Aleksandra 2. stop-
nje, pehotnemu podpolkovniku pri gen. štabu
Jovanu Sokoloviću red za vojaške zasluge 3.
stopnje, in topniškemu kapetanu t. klase Bo-
židarju Mitovanoviću red za vojaške zasluge
4. stopnje.

Belgrad, 5. apr. m. Danes popoldne je bil
odprt in zunanjem ministrstvu sestanek pro-
metnih ekspertov držav Balkanskega spora-
zuja.

Priča našega kulturnega življenja v polpretekli dobi

Obisk pri jubilaru Srečku Magoliču, ki praznuje 75 letnico svojega življenja

Naš najbolj popularni slikar g. Srečko Magolič, dolgoletni »Slovenec« humorist in satirik, praznuje danes 75 letnico rojstva, mladeniško čil in svež na duhu in na telesu. Obiskal sem ga na njegovem domu, da svojemu staremu prijatelju k temu redkemu življenjskemu jubileju čestitam. Našel sem ga pri delu. Pravkar je končaval lepo pokrajinsko sliko. Vesel je bil mojega obiska in na mojo prošnjo mi je takoj začel razkazovati svoje slike, ki jih ima obešene po vseh sobah pritličja in prvega nadstropja. Vseh slik, originalov v formatu 34x48 cm do 80x140 cm, ima na svojem domu 180, v »Zadružni tiskarni«, kjer je do konca marca ravnatelj, pa je obešenih v pisarni, strojnici in stavnici 150 pokrajinskih oljnatih slik. Nekaj posebnega so te slike za naš čas, takoj se ti dopadejo, oko je zadovoljno in duša se potopi v prijetno razpoloženje. Vidiš in veš: to je res gozd, naš gozd; to so naše vode, naše nebo, naša polja, naša domovina v svojih neskončno mehkih barvah, to je slovenska pokrajina, ki te ljubeče pozdravlja, ki hrani tisoč tajnosti v sebi. Ni čuda, da je Magolič naš najpopularnejši slikar: on gleda in čuti božji svet tako kakor ga velika večina nas, navadnih ljudi...

Ko sem si ogledal slike, sva sedla za mizo in na mojo prošnjo mi je začel pripovedovati o svojem življenju, delovanju in vsestranskem udejstvovanju. Dolga in nadvse zanimiva je ta zgodba življenja. Skušal jo bom v naslednjem podatku bravcem »Slovenca« in številnim prijateljem in oboževalcem današnjega jubilara kolikor mogoče natančno, tako, kakor je pripovedoval.

»Prijatelj, povej mi kaj iz svojega življenja.«

Najprej sem se rodil, in sicer 6. aprila 1860. leta. Komu v korist, mi ni znano. Komu v nadlogo, sem pa zvedel šele ob svoji upokojitvi dne 30. marca 1935. Torej šele 75 let po svojem rojstvu. Stareš sem tudi imel. Očetu je bilo ime Srečko, materi pa Jožeta. Oba sta bila Dolenjca, oče iz Mokronoga, mati pa iz Jabolnice pri Litiji. Našla sta se pa šele v Ljubljani, kjer sem tudi jaz zagledal luč sveta. Dve leti pred menoj pa brat Ludovik.

Naša družinica se ni prištevala »boljši« družbi, kajti oče je bil krojač, seveda za boljše družbo, ker je izdeloval za razne mojstre večinoma »frake«, mati mu je pa pomagala in kuhala za zajutrek kavo, za kosilo kavo in za večerjo tudi kavo. Tedaj je bila dokaj cenejša, ker je še niso metali v morje. V sezoni, to je predpustom, ko je bilo največ popravševanja po »frakih«, smo si pa tudi mi privoščili za kosilo kaj boljega, kak »zaroštan močnik s krompirjem v obliki« ali pa ajdove žgance s kislim zeljem. Kajti radio nam tedaj še ni napovedoval jedilnega lista za naslednji dan... V boljših časih smo pa napravili ob nedeljah tudi kak izlet v Šiško h »Guzitu«, kar peš seveda. Tramvajja še ni bilo, avtobusov pa tudi ne, čeprav je bil v tistih časih bencin cenejši, ker še niso poznali trošarin.

Ko sem napravil maturo na šentjakobski ljudski šoli in me ni veselilo študirati že zaradi šolnine 20 goldinarjev ne, so me dali s trinajstim letom v tiskarno Rudolfa Milica, da bi se naučil črne umetnosti. Po štiridesetih preizkušnjih je mojster Milic v navzočnosti vsega osebja priznal, da sem med vsemi vajenci (bilo nas je pet) najbolj »brihten fant« in da mu še nihče ni znal tako »skorje« »zgoncat« kakor jaz. Z »gloncanjem« sem si pridobil torej zaupanje mojstra, obenem si pa tudi ugledil pot v življenje.

Pred potekom prvega leta petletne učne dobe se mi je poverilo stavljenje sekiric za glasbene priloge »Cerkvenega glasnika« in pa za brošuro Nedvedovih šolskih pesmi. Ker tedaj ni imela nobena ljubljanska tiskarna, razum Milčeve, materiala za stavljenje sekiric, stavec Eržen, ki je bil v Ljubljani edini izvežban v tem stavku, pa je odšel v Celovec, sem si pač moral sam pomagati, da mi je šlo to delo izpod rok.

Po oprostitvi mi je začelo to monotono delo presedati in pozelel sem si izpremembe. Odpovedal sem službo in sprejel službo akcidenčnega stavca pri Bambergu. Pred izstopom pa sem skrivaj vsak večer, ko je sedel Milic pri svojem poliču v gostilni pri Lozarju, vežbal že nad leto dni brezposelnega tovariša Janeza Marna v stavljenju sekiric. S tem sem pomagal tiskarni do večnega stavca v tej stroki, brezposelnemu tovarišu pa do kruha.

V Bambergovski tiskarni med samimi zagrizenimi Nemci in par nemškutarji, se jaz kot predlovedec in kasneje kot učitelj telovadbe »Sokola«, nisem počutil prav domačega. Pripominjam, da so bile takrat vse sokolske prireditve z mašo, pri kateri sta vedno stregla po dva Sokola. Po približno dveh letih sem se preselil prostovoljno v Blaznikovo tiskarno, katere lastnik je bil tedaj deželni glavar dr. Poklukar.

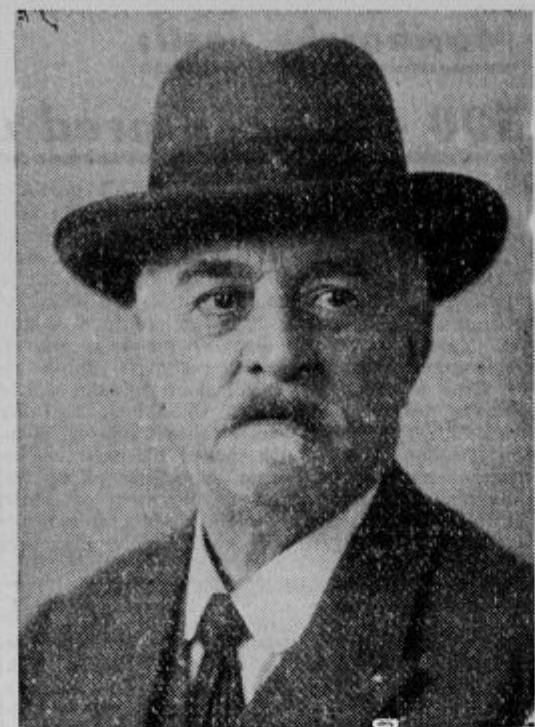
V tej tiskarni se je tiskal »Brenčelj«. Tam sem se seznanil z njegovim urednikom in izdajateljem Jakobom Aleševcem. Ker mi je zadnja leta vid popolnoma opešal, sem postal tudi jaz humorist in satirik ter mu po svojih močeh pomagal, da sva napolnila list. Zlasti takratno nemško-slovensko pevsko društvo »Liedertafel« sem imel na pikli.

Od Blasnika sem se podal v tiskarno Klein in Kovač v Špitalski, sedanji Stritarjevi ulici. Tu se je tiskal »Vrtce«. Ker sem stavil list »Vrtce«, sem postal seveda lirik. Pošiljal sem uredniku Tomišču svoje pesmi po pošti, katere je priobčeval vedno na prvi strani. Dasi je urednik večkrat na teden občeval z menoj, mojega imena ni vedel. Ko sem ga nekoč vprašal, če hočem list zlomiti v strani, mi je rekel: »Počakajmo še do jutri, Magolič bo gotovo poslal še kako pesem.« Počakal sem z lomljenjem. Drugo jutro še pred začetkom šole je res prisopihal urednik v tiskarno in mi že od daleč kazal rokopolis: »Jo že imam! Zdaj boste pa lahko lomili. Saj sem vedel, Magolič je zanesljiv.« Stavci so se seveda muzali, a izdali me niso. G. Sterlekarja, ki še živi vesel in zdrav (vsi tedanji tovariši z obema lastnikoma so že pod zemljo), je jezik zelo srbel, toda besedo, ki mi jo je dal, ni prelomil. Korekturo »Vrtca« je tedaj opravil Fran Levstik. Mojih pesmi ni nikdar popravil, samo besedo »komaj« je spreminjal v »jedva«. Ker mi pa ta izprememba ni ugajala, sem pisal uredniku. In od tedaj mu pesmi ni več poslal v korekturo.

Iz Klein in Kovačeve tiskarne sem se preselil zopet k Bambergu. S tem se je končala vsaj za nekaj let moja »pesniška kariera«. Ker se je pa tedaj v tej tiskarni tiskal tudi slovenski politični list »Ljudski glas«, ki ga je izdajal upokojeni davčni uradnik Suhadobnik, sem takoj zapazil, da v meni utripa prav za prav politična žila. In postal sem hud politik. Ker je bil tudi ta že napol slep, sem mu priskočil s svojimi zdravimi očmi na pomoč. In politizirala sva, da je bilo »za početi« Franjo Levstik, s katerim smo se zvečer shajali v gostilni pri

Obličniku na sedanjem Krekovem trgu, tedaj »Jahrmakplatz«, nas je pa vzpodbujal k »resnemu delovanju«, ko je prišel iz Permetove gostilne še na kak maselec k Obličniku, preden je šel k počitku.

Zaradi mojega političnega delovanja in tako dalje sem izstopil iz te tiskarne in vstopil v Narodno tiskarno, ki se je nahajala tedaj poleg sedanje kina Matice.

Tu sem ostal kakih dve leti kot stavec, nato pa sem »avanziral« za tehničnega vodjo. Tu sem prevzel od pokojnega glavnega urednika »Slovenskega Naroda« Ivana Zelezničarja humoristični list »Škrat«. Kasneje sem »Škrata« spremenil v »Rogača« in tako postal zopet humorist. Ali če vzamemo vse skupaj: »satirično-lirično politično-humorističen črn umetnik«. Črne umetnosti sem se izučil, vse drugo pa mi je kar samo padlo v glavo.

Leta 1890 mi je poveril takratni ravnatelj Narodne tiskarne g. Dragotin Hribar ureditev in vodstvo tiskarne v Celju. Preselil sem se v Celje. V tem zagrizeno nemškutarskem gnezdu smo ustanovili »Sokola« in jaz ter g. dr. Dragotin Treo sva prevzela pouk telovadbe. Tu pa je bilo treba buditi narod ne samo s telovadbo, petjem in govoricami, temveč tudi s pesmijo. To pa sčasoma najboljevitjsemu rodoljubu začne presedati. Zapustil sem Celje in poskusil svojo srečo v Zagrebu. V Zagrebu pa so bile tedaj razmere v naši stroki tako divje, da so me pregnale na severno Češko v Ustje nad Labo za vodjo tiskarne Stefan Tietze, kjer smo tiskali štiri dnevnike.

V Ustju, čigar najbližja okolica je bila čudovito lepa, še skrajno ljubezniv in blag, osebje marljivo in inteligentno, mi je zelo ugajalo. Toda o binkoštnih praznikih leta 1903, ko sem si vzel štirinajst-dnevni dopust in se podal v Celje, da bi prodal ali oddal v najem svoj fotografski atelje, ki sem ga tam ustanovil, in se vrnil z družino vred nazaj v Ustje, je dobil g. Hribar koncesijo za tiskarno v Ljubljani ter mi zopet poveril ureditev tiskarne in ponudil vodstvo. Po kratkem premisleku sem ponudbo sprejel in se vrnil v Ljubljano. Tako sem zaključil svojo »krožno progno«.

»Ali ni zaradi tvojega vsestranskega udejstvovanja izven tvojega poklica trpelo podjetje, v katerem si služboval?«

Mislím, da ne. Da mislim prav, je dokaz, da mi ni bila nikjer služba odpovedana, dasi so bili časi po okupaciji Bosne dokaj slabši, kakor so danes v naši stroki, kajti tedaj je bilo v Ljubljani okoli 70% brezposelnih. Jaz nisem bil nikdar brezposeln. Sicer ti pa o mojem udejstvovanju poleg svojega poklica nisem vsega omenil. Ko bi ti hotel nadrobno vse naštetí, bi ti danes ne zamudil samo kosila, ampak najbrž tudi večerjo. Naj ti samo še povem, da sem bil član čitalniškega pevskega zbora. Prirejala sva s pokojnim Sakserjem, mlajšim bratom bivšega ameriškega bankirja, »sluštnim dekletom« tudi podoknice z dueti na flavto. Kar mi je preostalo še prostega časa, sem pa slikal. Vidiš,

pobratim, zato sem pa danes še dokaj čil in zdrav. Le lenuhi ležejo kmalu k večnemu počitku.

Dovolí, da ti povem tudi še, da sem ves čas svojega službovanja v Celju bil tudi reden sotrudnik najlepše tiskarske revije »Technisches Jahrbuch für Buch- und Kunstdruck«, ki je izhajala mesečno v Helleinu, in pa, da sem bil za svoja dela na mednarodni grafični razstavi odlikovan s prvo odliko. Tudi v Ivan Hribarjevem »Slovanu« sem se oglasil s psevdonimom »Rosa« o priliki, ko je ljubljanska čitalnica priredila Gregorčičev častni večer, s kratko pesmico v njegovem stilu, ki so jo vsi imeli za njegov original, ko jo je Anton Trstenjak prečital na odru. Ne misli pa, da ti pripovedujem to iz baharije. Ne! Pripovedujem ti zato, da uvidiš, da sem se vse svoje življenje strogo ravnal po Gregorčičevem navodilu: »Dolžan ni samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan.«

»Ti nisi samo najstarejši, ampak tudi eden najboljših slovenskih humoristov. Povej mi kaj o slovenski humoristični literaturi.«

S tem bova pa takoj gotova. Slovenci smo zelo skromni v humoristični literaturi. Naiveč imamo neprostopoljnost. Teh par humorističnih listov, ki so se pojavljali med nami in zopet izginjali, kot kafa, zaradi preskromnega števila naročnikov, skoraj ni vredno omenjati. Jaz sem urejal tri. Prva dva: »Škrat« in »Rogača« sta mi požrla polovico mojega zaslužka v tiskarni, dasi sem nekaj časa sam risal in kemigrafiral kliseje za list. Ker sem delal ves dan v tiskarni za kruh, sem mnogo prav celih noči žrtvoval doma za pisanje, risanje in kemigrafiranje za list. Telo mi je pešalo in onustiti sem moral prenaporno delo. Pisal sem še, kliseje pa sem si pridobival iz čeških listov. Ker je zaradi preskromnih dohodkov naraščal dolg v tiskarni, mi je prišlo dol na pomoč blagopokoini Anton Knez ter poravnal dolg v tiskarni samo da bi list ne zmrznil. Nekaj časa sem še vlekel, kakor čiška mula, kmalu pa sem se spametoval in se otreseel bremena.

Po moji vrnitvi v Ljubljano mi je g. Dragotin Hribar zopet oprl »ležo« na ramo. Nekaj let sem tudi to breme potrpežljivo prenašal, toda naveličal sem se in tu »ležo« je zatisnil svoje trudne oči.

Najbolje se je še obnesla »Goljufiva kača«, ki sem jo uredil po namolu odbora za postavitev Prešernovega spomenika. Dvajset tisoč se jo je prodalo eno poravnalo na veselici v »Zvezdi«, seveda v prid spomeniku. Še isto noč se je razlegla pri omizjih moja narodna na Prešernovo pesem »Luna siha«, in še dolgo potem se je čula po ljubljanskih in podeželskih gostilnah, ko so prišli ljudje v »dobro voljo«.

»Srečko, nisi samo tiskar in humorist, ampak tudi umetnik. Povej mi kaj o svoji umetnosti in kako sodiš o sodobnih umetnikih.«

Prijatelj Viki, to je pa zelo kočljivo vprašanje. Pogledaj, ako rečem, da mi vsi ti »izmi«, ki se šopirijo v sodobni umetnosti, niso vseh, bodo rekli, da se na umetnost sploh ne razumem. Ako pa rečem, da so mi vseh, bodo pa rekli, da sem »bimbo«. Zato raje molčim. Kar se pa moje umetnosti, namreč slikarske, tiče, pa naj samo omenim, da sem priredil prvo svojo kolektivno razstavo v Jakopičevem paviljonu leta 1926, in prodal 46 slik. Na moji drugi razstavi, ki sem jo priredil ob svoji 70 letnici leta 1930, je bilo pa prodanih celo 82 slik. Kaj bi potem govoril o svoji umetnosti? Govorili so o njej dovolj jasno ljubitelji slovenske umetnosti, in pa denarni zavodi, ki so dohodke teh razstav pustili v največji vročini zmrzniti.

Letos bo priredilo »Podporno društvo grafičnih faktorjev dravske banovine« ob moji 75 letnici mojo tretjo kolektivno umetnostno razstavo v Jakopičevem paviljonu, na kateri bo razstavljenih 150 olinatih pokrajinskih slik, ki sem jih izvršil v zadnjih petih letih širom lepe naše domovine. Otvoritev razstave bo 5. maja ob 11 dopoldne. Ker sem stopil že 30. marca po 62 in polletnem delu v grafični stroki v pokoj, bom ves čas razstave ljubiteljem umetnosti na razpolaganje v paviljonu.

Še veliko zanimivega, vselega, pa tudi trpkega mi je pripovedoval prijatelj Magolič. Pa naj to prihranim za drugo priliko. Mislim, da govorim iz srca vseh, ki poznajo Magoliča, če mu k današnjemu življenjskemu jubileju najiskrenejše čestitam z željo, da bi mu Bog še dolgo vrsto let ohranil zdravje in voljo do dela, da bi slovensko slikarstvo še naprej bogatilo s svojimi lepimi slikami! x.

II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Važna nedelja bo 14. aprila! Za to nedeljo naj za gotovo skličejo vsi župnijski pripravljalni odbori svoje seje. (Kjer takega odbora morda še nimajo, ga bo treba v interesu plemenite stvari takoj ustanoviti, ker bo nemogoče eni sami osebi vse potrebno urediti!) Na tej seji naj odbori do podrobnosti pretutajo in sklepajo o vsem, kar bodo tekom prihodnjega tedna prejeli. Prejeli pa bodo:

1. Osnutek pridige za april: Lurški čudežni dogodki in Presv. Rešnje Telo.

2. Osnutek predavanja za april: Iz evharističnega življenja Belgije.

3. Obširna navodila za delo prip. odborov za april. Kakor smo že včeraj povdarili, gre v aprilu predvsem za prigrisave vseh udeležencev, dalje pa za vprašanja prenočišč in prehrane ob kongresu. Glede vsega tega prejmejo pripravljalni odbori jasna navodila in točna vprašanja, ki jih okrožnica vsebuje. Ničesar ni v njej, kar ne bi bilo za čim večji uspeh kongresa potrebno.

4. Posebej bodo priložena navodila za prenočišča, ki jih oskrbi stanovanski odsek glav. prip. odbora. Pazite na to-le: Naš stanovanski odsek bo preskrbel prenočišča samo onim, ki se bodo za nje prijavili potom župnijskih pripravljalnih odborov. To delo zato posebno vestno opravite!

O vseh navodilih glav. prip. odbora ter svojih sklepah obveščajte vse vernike potom oznanil v cerkvi, pred cerkvijo, po možnosti tudi s posebnimi okrožnicami!

Seje ne odlašajte, temveč jo na vsak način že jutri v nedeljo, 7. aprila skličite za 14. april. Vso snov dobiti pravočasno in zanesljivo.

Za evharistični kongres so nadalje prispevali: Uradništvo Vojneje zavarovalnice v Ljubljani (tretji prispevek) Din 1535; uradništvo Zadržne zveze v Ljubljani Din 300; cerkveno darovanje v ljubljanski stolnici Din 1810; nemimovan Din 12; družine v St. Janžu pri Velenju Din 361; solarij v St. Janžu pri Velenju Din 15; mohorjani istotam Din 30; družine v Senčurju pri Kranju Din 886; za škofov god istotam Din 653.50; Tome Alojzij v Podlipi za mohorjane Din 11; župni urad Smarjno pod Smarno goro Din 731; družina Franca Ereta, podravatelja Zadržne gospodarske banke v Ljubljani Din 300; župni urad St. Vid nad Cerkljo Din 325; mohorjani v Brusnicah Din 14; otroci v Brusnicah Din 33; župni urad St. Janž na Dravskem polju Din 100; mladina v St. Rupertu na Dolenjskem Din 100; družine v Trati nad Škofjo Loko Din 615; solarij istotam Din 45; dekliška Marijina družba istotam Din 40; ljudska zbirka v Pečeh Din 150; druga župnijska zbirka na Cernem vrhu Din 135; cerkveno darovanje v Banjiloki Din 200; razni iz Škofjane Din 420; družine v Ambrosu Din 420; Korosec Ciril, Ljubljana Din 25; družine v Srednji vasi pri Bohinju Din 730; župnja Makole po upravi »Slovenec« Din 35; Bukovščica Din 50; župnijska zbirka v Bukovščici Din 110; Sv. Lenart v Slovenskih gorah Din 150; Zelehen Marja, Celje Din 500; IV. dekliška osnovna šola v Ljubljani Din 180; družine v Dolenji vasi pri Ribnici Din 430; kulturni odsek KA v frančiškanski župniji v Ljubljani Din 100; Mariljin vrtce v Mirni peči Din 70; kongregacija gospospodičen pri sv. Jožetu v Ljubljani Din 250; družine na Rovah Din 150; dekliška Marijina družba istotam Din 35; ženska Marijina družba istotam Din 25; solarij istotam Din 30; kongregacija učiteljev pri sv. Jožetu v Ljubljani Din 300; Potonik Terezija, Roč, Svinjska, USA Din 88; g. Sava Din 440; N. N. Golnik Din 24; delegacija reda usmiljenih bratov v Jugoslaviji, Kandija Din 200. — Vsem povrni evharistični kralj in obudi mnogo požrtvovalnih posnemovalcev!

— Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih žilcev, pri bolečinah v kolku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobošnosti povzroči naravna »Franz Josefov« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe.

Prav tako, kakor dojlja dojenčka, pomiri

Bronhi bonbon kašeli

PROIZVOD: »UNION« ZAGREB.

Iz domače politike

Iz »Boja«. Do četrta zvečer je poslalo na Osrednji izvršni odbor Boja v Ljubljani zahtevo po sklicanju delegatskega zbora 123 organizacij, kar pomeni lepo dvetretjinsko večino vseh skupin v Boju. Toda Osrednji izvršni odbor kljub temu, da zaostuje, če zahteva sklicanje delegatskega zbora samo tretjina delegatov, delegatskega zbora zaenkrat še ni sklical in najnovejši »Prelom« niti z besedico ne omenja delegatskega zbora. Osrednji izvršni odbor se je postavil na stališče, da mora ugotoviti, če so bili ti sklepi storjeni ob potrebnih navzočnosti pri sejah skupin. Sestalo se je tudi nadzorstvo Boja ter ranotako sklenilo zahtevati občni zbor. O tem se bo sedaj zopet vršila razprava. Vse pa kaže, da ima Osrednji izvršni odbor namen zavleči celo za-devo.

Nove kandidature v Ljubljani in okolici. Zastopniki Topalovičeve liste so včeraj dopoldne pri ljubljanskem okrajnem sodišču predložili v overitev podpisov na kandidadni listi za Ljubljano. Kandidata sta: Likar Stanko, tajnik OUZD v Ljubljani in Sedej Lojze, predsednik DZ v Ljubljani. Namestnika: Škerlj Pavel, strojnik OUZD in Čamerik Iv., nameščeneec tobačne tovarne, oba v Ljubljani. Podpisi so bili potrjeni. — Za okolico je poleg liste dr. Marušič-St. Hočevar sedaj vložena še druga Hodžerova. Okrajno sodišče je overilo podpise na tej, včeraj dopoldne sodišču predloženi kandidadni listi. Kandidata: Srakar Anton, posestnik v Tomačevem št. 13 in Jenko Fran, sedlarski mojster v Medvodah št. 3. Namestnika: Povše Ivan, trgovski pomočnik, Moste, Povšetova ulica 22 in Modic Jože, posestnik, Vrbljenje št. 4. — Včeraj popoldne je bila sodišču predložena Hodžerova lista za Ljubljano. Imena kandidatov smo že včeraj navedli. — Na Ljotičevi listi bosta v Ljubljani kandidirala: dr. Fran Kandare, odvetnik, in Avgust Kuster, ravnatelj, oba v Ljubljani. Kakor je videti, bodo v Ljubljani 4 kandidatske liste.

Nov kandidat za črnomaljski okraj. Pisatelj Radivoj Peterlin-Petruska je overil podpise na Hodžerovi kandidadni listi za okraj Črnomelj. G. Peterlin-Petruska je v tem okraju kandidat, njegov namestnik pa Peter Veselič, posestnik na Paki pri Starem trgu ob Kolpi. Veletrgovec P. Koren iz Črnomlja namerava tudi v tem okraju kandidirati, potemtakem bodo v črnomeljskem okraju nastopili štirje kandidati.

ERASMİK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe Za ugodno

boste obvarovali z brije uporabljajte

ERASMİK ERASMİK

MILOM IN PASTO MILO ZA

ZA ZOBE BRITJE

Kandidature na Hodžerovi listi v Sloveniji. V smarskem okraju bo kandidiral dr. Anton Ogrizek, odvetnik v Celju, kot namestnik Vrabci Ignac, pos. v Stopreich. V celjskem okraju kandidira tudi dr. Ogrizek, njegov namestnik je Pišek Jože, posestnik v Medlogu pri Celju. V konjiškem okraju je kandidat Pišek Jože, posestnik v Medlogu pri Celju, namestnik pa Gril Franc, sluga iz Loč. V gornjegrajskem okraju je kandidat Struel Franc, posestnik, Brezje, namestnik Turnšek Maks, gostilničar v Nazarju. V laškem okraju je kandidat Hraštnik Miha, posestnik v Brstniku, namestnik celjski odvetnik dr. Ogrizek Anton. Ne misli kandidirati. Naprošeni smo in objavljamo: Pri obilnosti proglašeni volilnih kandidatov za bodoče volitve odstopi prostovoljno Kocjan Martin iz Šostanja od kandidature za slovenjegraški okraj.

— Pri ishijasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Sv. Križ pri Litiji

Prisrpa za evharistični kongres. Poleg obilne molitve za uspeh kongresa, se tudi na zunaj marljivo nanj pripravljamo. V denarju smo prispevali 1148 Din, kar je za naše skrajno revne kraje zelo veliko. Dali so: Mohorjani 30 Din, naročniki »Domoljuba« 45 Din, naročniki »Bogoljuba« 29 Din, naročniki »Glasnika« 36 Din; družinska zbirka je vrgla 676 Din, šolska nabirka 72 Din, cerkveno darovanje pa 260 Din. Vzpodbudno je bilo, da so po vaseh pobirali večinoma možje sami. Hoteli smo imeti tudi kongresni križ, ki naj bi nas spominjal na kongres. Stesala sta ga brezplačno Gracar Anton iz Mlak in Medved Franc iz Brezovca. Les in hrano med tesianjem pa je dal zastoj Franc Borštnar iz Gabrovke. Nad 8 m je velik. Dne 31. marca, na sredo, nedeljo popoldne smo ga ob veliki udeležbi vseh faranov prinesli v procesiji od vsake kapele k župni cerkvi, kjer smo ga pred cerkvijo postavili, tako da stoji tik banovinske ceste, da bo vse, ki po cesti hodijo in se vozijo, spominjal na kongres. Nosili so ga štirje fantje in sicer: Ščinkovec Janez s Podpeči, Lovše Jože, Martičič Jože, Resnik Jože s Hovice. Pred cerkvijo je bil križ blagoslovljen. Po govoru, ki so ga imeli gospod župnik, smo vsi skupaj, zbrani okrog križa, zapeli »Kraljevo znamenje, križ stoji«. Vsa ta lepa slovesnost bo ostala dolgo v spominu.

Liubljanske vesti:

Hišni posestniki zborujejo

Ljubljana, 5. aprila.

Društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je imelo sredi v zeleni dvorani lepo obiskan redni letni občni zbor. Občni zbor je vodil predsednik g. Ivan Frelj, ki se je v uvodu spominjal smrti kralja Aleksandra I., kateremu so vsi navzoči zaklicali trikrat: »Slava!« Predsednik je sporočil, da se občni zbor vrši tako pozno zaradi tega, ker so hišni posestniki morali počakati, da sta bila sprejeta banovinski in mestni proračun, da se vedo v bodoče ravnati.

Tajniško poročilo navaja, da je v teku leta umrlo 21 članov društva, obenem pa je v teku leta umrl v Zagrebu g. Čačkovič, predsednik tamkajšnje organizacije in častni član ljubljanske organizacije. Spomin vseh umrlih članov so navzoči primerno počastili. Tajniško poročilo je navajalo podrobno interno delo v društvu, posebej pa še številne intervencije odbora na davčni upravi. Vendar je imel odbor v tem oziru težko stališče, ker bo pač treba spremeniti zakonske predpise. Mnogo koristnega je članstvu napravila tudi pisarna, ki daje v vsakem primeru pravne nasvete.

Predsednik Frelj je nato obširno obravnaval razna davčna vprašanja, tako vprašanje državnih, banovinskih in mestnih davšnin. Ocenitev lastnih stanovanj je preostra, saj so stanovanja hišnih posestnikov pogosto cenjena višje, kakor enaka stanovanja najemnikov. Hvalevredno je, da se je novi

finančni minister v načelu odločil za olajšanje preostalih predpisov. Hišni posestniki tudi niso zadovoljni s predpisovanjem pridobnine na podlagi določitve najemnine. Posebno prizadeti so lastniki novih hiš, ki so skoraj ob vse olajšave, ki so jim bile zakonito priznane. Mnogo teh hišnih posestnikov trpi zaradi predpisov taks in kazni, ki so prebude. Proti praksi davčnih oblasti so se nekateri člani pritožili na upravno sodišče v Celju in imeli tam uspehe. Vendar pa je dobro, ako se člani poprej posvetujejo o podobnih pritožbah v društveni pisarni. Govornik je priporočal, naj hišni posestniki dosledno sklepajo z najemniki posebne pismene pogodbe. Dalje je predsednik nastopil proti previsokim banovinskim in mestnim dkladam ter proti previsoki obrestni meri denarnih zavodov.

Podpredsednik g. Hrovatin je govoril v istem smislu ter poudaril zahtevo hišnih posestnikov, naj se lastna posestniška stanovanja ocenjujejo v bodoče za 30% nižje kakor najemniška. Visoke davščine v naši banovini bodo povzročile tudi beg industrije in splošne podjetnosti od nas v druge banovine.

O raznih vprašanjih hišnih posestnikov so govorili še drugi govorniki, ki so sprožili več predlogov. Pravila društva so bila spremenjena, tako da se voli odbor vsaki dve leti in zato letos ni bilo volitev. Lepo uspeli občni zbor je zaključil predsednik g. Frelj.

„FOTOGRAFIJA MALEGA FORMATA“

DA, ALI NE?

Javno predavanje s projekcijami in zanimivo razstavo slik bo v soboto 6. aprila ob 20¹/₄ uri v veliki dvorani hotela Union. - - Vstop prost.

○ »Spomini na našega kralja Aleksandra«. — Ker bo ob 11 dopoldan parastos za našim blagopokojnim kraljem — mučenikom, smo preložili uro slovesne otvoritvene razstave od 11 na 11.30. — Prosim, da vzamete cenjeni posestniki to na znanje. — Odbor.

○ Pri otvoritvi spominke razstave za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem v soboto, dne 6. t. m., sodeluje tudi državni konservatorij s sledečim koncertnim sporedom: 1) Državna himna. 2) E. Adamič: Zalna koračnica (za godalni orkester priredil S. Santel). 3) Beethoven: Romanca v F-duru za violino. Igra Lubec Roza, pri klavirju Menardi Pija. 4) David Popper: Requiem za 3 čela in klavir, katerega izvajajo: Sivic Gustav, Cehovin Bogomil ter Praprotnik Stefan. Orkester vodi gospod prof. Ferdo Juvanec.

○ Na dostojanstven način bo Ljubljana obudila spomin na blagopokojnega kralja-mučenika. V ponedeljek, 8. aprila priredita Narodna odbrana in Radijska oddajna postaja v dvorani Kazine ob 20 spominski žalni koncert. Vstopnice se dobe pri Obl. odboru NO — Šelenburgova ulica 3, tel. 2109. Rezervirane vstopnice je dvigniti najpozneje do sobote zvečer.

○ Sv. maša za turiste in izletnike ob jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol 7.

○ Narodno gledališče. Drama in opera sta danes zaprti, ni predstave vsled odredbe ministrstva prosvete v počastitev spomina blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. V nedeljo, dne 7. se vršijo predstave kakor javljeno.

○ Kino Kodeljevo igra danes ruski film »Pesem na Volgi« in »Zlato« s Hansom Albersom.

○ »Mrak«, drama v treh dejanjih, na Trnovskem odru. Jutri ob 20 ponovi Trnovski od Petrovčeveo dramo »Mrak«. Igra je imela pri premijeri popolen uspeh. Ker je to zadnja predstava v tej sezoni, vabimo vse prijatelje k vpriporitvi. Vstopnice se dobe v predprodaji jutri od 10 do 12.

○ Plazovi s streh. Južni snež drči zdaj s streh in kdor ni pozoren, dobi lahko naenkrat mrzel ob-

kladek za vrat in sredi plaz po hrbtu. Zato je najbolj varno hoditi po celi ceste ali pa tik ob zidu hiš. Radi teh plazov jo je včeraj in v četrtek že marsikdo skupil.

○ Tičja gnezda in sneg. Tičji zdaj gnezditjo in vale. Sedanjí sneg je povzročil tem živalim mnogo zmede in škode v gnezdi in je marsikak zarod tudi uničil.

○ Ruski sovjetski film »Pesem na Volgi« igra drevi kino Kodeljevo.

○ Združenje brivcev in frizerjev v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da je umrl njegov dolgoletni član g. Fran Ferkula. Pogreb blagopokojnega se bo vršil v soboto, dne 6. t. m. ob 16. uri iz Jegličeve ulice št. 10, ter pozivamo članstvo, da se pogreba udeleži v čimvečjem številu.

○ Bluze, žemperje, damsko perilo, torbice, trpežne nogavice in rokavice, vam nudi v najnovjši modi trdnja Miloš Karničnik, Stari trg 8.

○ Zanesljivo naravno vino dobite pri Sotešek, Gradišče 10. — Priporočamo!

○ Sneg na Marijinem trgu. Veliki mejniki prometnega otoka na Marijinem trgu se niso ob zadnjem velikem snegu nič kaj dobro obnesli. Sneg je namreč popolnoma pokril te mejnike in tako vozniki ter avtomobilisti niso vedeli, kako naj vozijo, da bo prav. Nekaj voz in avtomobilov se je v te mejnike celo zadelo in le sreči se je zahvaliti da ni prišlo do hujše nezgode. V zadregi je bil celo stražnik sredi prometnega otoka, ki ni vedel, kam in kako naj dirigira promet. Iz podobnih zagat bo treba najti kako rešitev, to je, da bi se ti mejniki, ko zapade sneg, takoj porivali iz tal — morda bi se dali ti mejniki tudi v tem smislu montirati za lažje postavljanje in odstranjevanje — ali pa, da bi mestna občina dala na Marijinem trgu vedno sproti odkidati sneg. Eno ali drugo, toda to prometno vprašanje se mora čimprej rešiti, da ne pride do večjih prometnih nesreč.

○ Samoumorn služkinje. Včeraj jutraj je bila policija poklicana v stanovanje nekega akademskega slikarja, kjer se je zastrupila 26 letna služ-

kinja Julijana Berckov, doma iz Kostrivnice pri Rogaški Slatini. Služkinja je odprla plin na štedilniku ter vdihavala strupene hlape. Včeraj zjutraj jo je gospodinja našla mrtvo na tleh. Na kraj žalostnega dogodka je prišla policijska komisija zdravnik dr. Lužarja in dežurnega uradnika gosp. Florjana. Komisija je našla neko pismo, ki ga je pisala svoji bivši gospodnji na Štajerskem, pri kateri je služila osem let, in pa pismo neki prijateljici. Iz obeh pism je bilo razvidno, da je bilo dekletu v Ljubljani zelo dolgčas ter da se ni mogla znati v mestnih razmerah in da je vse noči pre jokala. Na odredbo policijske komisije je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico.

— Obhajilne slike ter potreščine za Marijine vrtce (knjižice, svetilnice z in brez pentel, podobice z pravili) nudi po konkurenčnih cenah prodajalna H. Ničman — Ljubljana, Kopitarjeva 2.

Mariborske vesti:

500 delavcev pred veliko nočjo brez dela

Maribor, 5. aprila.

Danes se je bliskovito raznesla po mestu vest, da je tekstilna tovarna Zelenka in Comp. odpustila vse svoje delavce ter obdržala v službi samo še uradniško osebje. Informirali smo se ter doznali, da je odpust samo začasen ter bo trajal toliko časa, da se izprazni prenapolnjena skladišča. Vredstvo tovarne je zagotovilo delavcem, da bo trajalo to nadalje 14 dni, potem pa dobijo zopet delo. Kljub temu je tudi samo začasna izguba dela za delavstvo, ki je sprito slabega zaslužka živelo samo iz rok v usta, strahovit udarec, obuten posebno sedaj, ker je prišel tik pred velikonočnimi prazniki. Tovarna zaposluje okrog 500 delavcev, v tkalnici 350, v novozgrajeni predilnici pa 150. Podjetje izdeluje razne vrste platna ter je opremljeno z modernimi stroji. 500 družin brez

sredstev za življenje — to se bo poznalo tudi drugod, zlasti pri trgovcih, lastnikih stanovanj itd. Že sedaj je delalo podjetje v skrčenem obratu 40 ur na teden. — Primer dokazuje, da je mariborska tekstilna industrija res v krizi. Iste boleznijo so letos pretrpele že skoraj vse mariborske tekstilne tovarne. Nekateri so si pomagali z redukcijo mezd in delovnega časa, druge s postopnim odpuščanjem delavstva, tako radikalne operacije pa še ni poizkusila nobena. Sicer so že zopet tu znaki, da se bo položaj izboljšal. Nekatera večja podjetja, kakor Doctor in drug so že začela delati z normalnim delovnim časom in zopet sprejemati prej odslovljene delavce. Upati je, da bo tudi sedaj odpuščen delavstvo kmalu prišlo zopet do zaslužka ter se rešilo moreče skrbi za temno bodočnost.

cirkularke je odletel kos deske, ki ga je zadel s tako silo v glavo, da mu je počila lobanja. Kozjak je izgubil vid, govor in sluh. Pomoč, ki so mu jo nudili v mariborski bolnišnici, je bila zaman. Kozjak je v četrtek umrl.

○ Ziva baklja. Strahovit dogodek, ki je globoko pretresel vso okolico, se je pripetil v četrtek zvečer v občini Zgor. Kungota pri Mariboru. 28 letna žena posestniškega sina Terzija Menhart se je zaprla v sobo, polila svojo obleko s petrolejem ter se zažgala. V hipu je bila zavita v plamene ter je gorela kakor živa baklja. Na njene strahovite krike sta prihitela mož in njen brat, s silo vdrla vrata ter strgala z goreče žene obleko. Pomoč je prišla še pravočasno. Nesrečnica je dobila sicer hude opekline, vendar upajo, da jo bodo ohranili pri življenju. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico. Strašno dejanje je izvršila v duševni zmedenosti.

○ Nočno lekarniško službo vršita v prihodnjem tednu od 7. do 13. aprila Vidmarjeva lekarna »Pri Arehu« na Glavnem trgu, in Križgova lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

Celje

Razstava likovnih umetnikov kluba Brazda v Celjskem domu je dosegla lep uspeh tako glede obiska kakor tudi odkupa razstavljenih slik. Posebno zanimanje vzbujajo dela celjskega rojaka Klemenčiča in prof. Sirka. Razstava bo odprta še jutri, v nedeljo, in bo vstopnina znižana na polovico.

○ Pester večer Smerkoljeve in Vondraška v celjskem mestnem gledališču. Dne 15. aprila prireditelci solo-plesalka in subreta ljubljanske opere Vali Smerkoljeva in pianist Oton Vondrašek v celjskem mestnem gledališču pester večer. V prvem resnem delu bo igral Vondrašek klavirski solo znanih mojstrov Chopina, Debussyja, Albeniza in Prokofjeva. Smerkoljeva bo pa izvajala nekaj plesnih točk. V drugem zabavnem delu so na sporedu operne scene Smerkoljeve s plesom in petjem, nato pa koncertna jazz-glasba na klavirju, ki je posebna novost za Jugoslavijo. Predprodaja vstopnic v knjižarni Domovina.

○ Na dan koncerta, ki bo jutri v Ljudski posojilnici, bo pela Ojka pri sv. maši ob 8; sv. maša bo za umrle člane društva. Nato bo ob 9 slavnostno zborovanje v dvorani Ljudske posojilnice. Vstop vsakomur prost. Popoldne ob 4 bo istotam koncert slovenske pesmi.

○ Velika športska prireditve v Celju. Jutri bo v Celju velika športska prireditve, namreč croussecountry za državno prvenstvo. V Celje pride ob tej priliki nad 60 sportnikov.

○ Oddaja sadnih dreves po znižani ceni. Občinski kmetijski odbor celjske okolice bo tudi letos prispeval k nabavi sadnih dreves. Interesentje se naj javijo do 13. aprila v občinski pisarni na Bregu.

Kulturni obzornik

Vidmar: Oton Župancič

Založba Hram. Str. 154.

V posebni knjigi izdane literarne monografije so pri Slovencih velika redkost. Ko bi jih bilo treba naštet, bi prišel v zadrego. Saj so bile vedno pisane samo v zvezi z izdajo kakih Zbranih spisov in so izšli v njih kot uvodi (Prijeteljeve — celo Kersnik — Levčeve, Zigonove itd.). Prav tako nimamo še niti ene zbirke esejov ali ocen, ne književnih, ne gledaliških, komaj eno knjigo domačih literarnih obiskov. Zadnji čas so se tudi naša založništva opogumila spričo vedno večjega zanimanja za znanstvena vprašanja, da izdajo v posebnih knjigah književne portrete. Tako je Oven pokazal Meška, v pripravi pa sta še Cankar in Krek, predvsem pa monumentalna liter. zgodovinska podoba Prešernova (prof. Kidrič). Kot prva naznanjenih podob je izšla Vidmarjeva »kritično portretna studija« o Županciču. O Županciču inamo sicer že dve literarni zgodovinski razpravi, in sicer eno na italijanskem (Cronia, 1928), drugo pa na francoskem jeziku (Tessière, 1931), toda v slovenskem še nimamo potrebne monografije, komaj nekaj sintetičnih karakteristik, začeti s Pregljevo oznako v Mentorju (1916-17, str. 204; ki — dasi prva v slov. knjiž. — ni zaznamovana v bibliografiji v Žup. zborniku 1928 I.) do Šlodnjakove. Nima tu prostora, da bi pregledal vsa mnenja o tem našem največjem modernem pesniku od Cankarjevih ocen in Prijateljevega predavanja, preko Finžgarja, Majcena, Preglja, borbe za Deseniško, Severja, Vodnika. Župancičevega zbornika in Moderne lirike do današnjih dni, spominjaj pa se, da sem prav pred kratkim na osnovi vsega tega napisal stavek: »Vemo, da je Ž. največja naša pesniška kvaliteta po Prešernu, toda kakšna je ta kvaliteta, še nismo določili. In zato je zdaj že čas.« (DS, 1934, 547.) In prav to hoče pokazati ta Vidmarjeva knjiga: pesnikovo notranjo podobo in njegovo kakovost.

Vidmarjeva knjiga ni literarno-historična monografija — to tendenco imala Cronia in Tessière — temveč je pisana zavedno in hoteno esejistično, ter hoče dati samo prežer Ž. pesniške osebnosti v treh ploskvah: z ozirom na erotiko (Čaša pojnost), umetniški navdih (Sredi vsega), domovinsko čuvstvo (Domovina) in opevane predmete v Stvarstvu. Dekom v taki metodi »prežeraz« je svoj čas hotel prikazati Pregelj svojega »šmonca«, pa jo je prav Vidmar tako odločno obsodil — za leposlovje; v kritiki jo je od njega prevzel. Zato V. noče pokazati celotne podobe Župancičeve, niti njegove umetniške rasti v etapah zorenja, ne vplivov lit. Evrope, niti povezanosti z domačimi razmerami; da: niti celotne umetnikove tvorbe ne vzame v poštev, ter tako pusti ob strani otroške pesmi in epiko, kar je vsekakor važno za pesniški temelj, Veroniko Deseniško in Na vernih duh, kakor tudi Jeralo, in morda še kaj (prevode tudi). Na vse to bi se namreč moralo ozirati vsako delo, ki bi imelo namen opisati osebnost in delo pesnikovo, njegovo rast iz časa in sebe, njegovo absolutno in relativno vrednost. To bi bila dolžnost lit. zgodovinske študije, ki smo je spričo tujih poizkusov že davno dolžni napisati. In taka podoba pesnikova bi bila plastična in živa, zlasti pa polna. Vidmar pa je samo v označenih štirih prvinah s kritično psihološko metodo osvetlil na nov način pesniški lik, ki mu je v vseh smereh s presenečajočo logiko dal iste rezultate.

Pesniška podoba Žup. — kakor jo je Vidmar nakazal že v Žup. zborniku, pa jo šele zdaj analitično utemeljuje — bi bila v raziskovanih smereh taka: V erotiki je doživel takoj v začetku pesniške poti veliko razočaranje, pisal pesmi, »ki so pravi pekel njegovih muk« (?), nakar je resigniral in zavzel do žene skoraj sovražno razmerje: nikdar se vsega ne vda erosu, demonu leta, še nismo določili. In zato je zdaj že čas.« (DS, 1934, 547.) In prav to hoče pokazati ta Vidmarjeva knjiga: pesnikovo notranjo podobo in njegovo kakovost.

Pesniška podoba Žup. — kakor jo je Vidmar nakazal že v Žup. zborniku, pa jo šele zdaj analitično utemeljuje — bi bila v raziskovanih smereh taka: V erotiki je doživel takoj v začetku pesniške poti veliko razočaranje, pisal pesmi, »ki so pravi pekel njegovih muk« (?), nakar je resigniral in zavzel do žene skoraj sovražno razmerje: nikdar se vsega ne vda erosu, demonu

ljubezni kot Prešeren in vsak človek, vedno bdi nad njim vzvišenost umetništva, zaljubljenost in zamaknjenost vase, on ljubi svojo pesem ob ženi, žene ne, zato je preponosen. Prava podoba te nečloveške ljubezni, sladostranskega estetičnega je pesem »Umetnik in žena«, o kateri pravi V. »žalostno je, da je ta nelepa ljubezen naša milost v pesnikovih očeh«. Rezultat: »Pesnik je ujet v stolp svojega duha, divi se čudu umetništva v sebi, je nedostopno vzvišen in visok nad življenjem in celo nad živo stvarnostjo človeka v sebi. — Zato so njegove pesmi iz otroliške sfere šibke in hladne in skaljene z njegovo pozornostjo pesniškemu navdihu.«

Zdi se mi — kolikor morem radi odmerjenega prostora ugovarjati, da, Vid. preveč tragično in važno jemlje »prvo žalostno ljubezen Žup. iz »Čaše«, ko je vendar vsa izraz dekadentske erotične lahкости. Saj se verzi, ki Vid. veljajo za najslabši izraz erotičnega »pekla« nadaljujejo in vstajali so — in rajali so...«, kar izraža prej kot obup — lahкотnost občutenja. Pač pa sem dobil v Vid. potrdilo za nekdanjo svojo oznako teh pesmi: »Žup. ljubavni cikl, vzet kot celota, je neplastičen, njegova eklektična erotika pravo nasprotje Prešernovi; posamezne pesmi so izredno lepe, toda refleksija in erotično dekadentstvo ubijata elementarnost in je zato Žup. v njih najslabši« (DS, 1934). Kakor je Vid. logična stavba zanimiva, je vendar postavljena v tem delu (erotiki) na temelji, ki iz pesmi ni jasno razviden. Vid. pa psihološko potreben. V nadaljnjih sklepkih mu sledimo brez ugovora. Tako je Vidmar ugotovil v središčnem prežeraz »Sredi vsega«, kako se je Žup. pesem postopoma odvrčala od krščanstva, v svoji miselnosti-kritični poti in v pesmi »Moje barke prelomila s katolištvom ter se pozneje celo postavila proti njemu (Ob Kvarneru). V svoji čuvstveni plati pa se je vdajal vedno le — umetniškemu navdihu, inspiraciji, »visokemu mnenju o samem sebi, ki je včasih prešlo v neugoden narežem. Ob »Čez planu« je stal na razpotju: ali v čisto človeške globine, ali v

umetništvo. Odločil se je za drugo. Tako je Žup. pesnik tiste umetnosti, ki ima za predmet »umetništvo samo«: zamaknjen v svojo umetniško ne človeško notranjost. To je tista temna oblast nad njim, o kateri vedno in vedno govori in jo opeva. Simbol takega pesnika je »Pluč-samoživ« — »votel strah brez veličine in prepričljivosti, samo spomin na neke krče v pesnikovi samozvesti, ki priča o »patosu pesniškega mučeništva«. V Žup. gre moralno prebujenje in pesniško vsaksebi. Kardinalna in najvišja pesniška predstava Žup. je torej ta »zamaknjenost v umetništvo«, silnejša kot katerikoli človeški element: zato je v njegovi pesmi malo človeškega pa veliko pesniškega sija: »lahod, ki ne more prenesti sam svojega soja«. To je duhovna pesem, s katero plava Žup. nad življenjem, pesnikovo iz stvariteljske ekstaze; njegov duh je »malce hladenc, in živi in se izživlja v visokem svetu, v zaprtem stolpu, ter je redkokdaj gost človeškega sveta. Tako rezultat tega dela sovpadla s prejšnjim.

Prav tako je zanimiva V. analiza domovinske pesni Župancičeve. Ta motiv zasleduje od vsega početka in ugotavlja, da ni bil nikdar ozko-priložnosten, temveč vedno oseben in izpoveden. Prazničen: v svoji retoriki se poganja v nebo ter je fantastično gloričfican. (Z vlakom.) »Duma« je bolj nakazilo konflikta med domačnostjo in kozmopolizmom kot resnična ljubezen. Od tedaj datira njegovo spoznanje o tragičnem položaju slovenske stvari, ki zori v veličastni domovinski cikl medvojni let. Tedaj je pritegnil s svojo pesmijo vse duhove nase in postal »srce v središču«. Psihološko razlaga V. to čudo: pretres v slovenskem narodu tedaj ni bil samo prebujenje zavesti, ampak pravi navdih, inspiracija, narodno čuvstvo, povezano z Duhom v en organizem, v najvišjih duhovnih stvarnih. Demonstvo! In Župancič je pesnik takega demonstva, v katerem je obenem skrita tudi njegova lastna podoba. Dotik s srem v sredini! Ko je minul čas te najvišje narodne inspiracije, je tudi Ž. izgubil svoje centralno mesto v narodu in ga ne moremo

Škoda po snegu na javnih napeljavah

Ljubljana, 5. aprila.

Sele danes je mogoče približno pojmiti, kako veliko škodo je včerajšnji mokri, zato težki sneg povzročil na raznih javnih napeljavah v Sloveniji, pa tudi drugod po državi, kajti močni snežni meteži so besneli tudi v smeri proti Belgradu, kjer je sneg na daleč potrgal razne telefonske in brzojavne naprave. Telefonska zveza z Belgradom še danes dopoldne ni bila popravljena.

Od severa drveči snežni val pa je, kar je prav zanimivo, v Sloveniji zajel le višje predele, dočim so bili južni kraji obvarovani pred snežno nevihto. Snežilo je od Maribora proti Ljubljani in Rakeku, kakor tudi od Kranjske gore proti Novemu mestu. Ti kraji so bili najhujše zamerjeni. Od Črnomlja naprej na jug je včeraj vladalo lepo vreme brez dežja in snega. Na visokih planinah, tako v Kamniških in po Čaravankah so besneli silni orkani. Nestanovitno vreme se je kmalu sprevrglo. Davi je nočno pomrznilo. Jutranja temperatura je padla pod -2°C , popolnoma stoječe vodice so bile davi premrznjene z ledeno skorjo in sploh je močno pomrznilo. Mesto na svečnico, vse aprila s streh ledene sveče je pripomnil neki očanec.

Mokri sneg v gostih kosmih je napravil

ogromno škodo, ki je še ni mogoče točno ugotoviti. Da dobimo primerno sliko, navajamo le, kako je trgal sneg žice po Ljubljani.

Monterji mestne elektrarne z delavci so bili včeraj od ranega jutra do večera in danes zaposleni s popraviljem po snegu potrganih žic električnega voda nizke napetosti. Zunaj mesta je sneg podrli 5 lesenih drogov, ki so držali električno napeljavo. Po mestu je bilo na 20 krajih vse potrgano in prepleteno z žicami. Delavci so hiteli, da je bila Ljubljana v središču in na periferiji preskrbljena z električno razsvetljavo. Le v Trnovem so bile hujše težave. Tu je bil na več krajih električni tok močno prekinjen, tako, da po nekaterih delavcih še do danes niso mogli obratovati motorji.

Postna terenska sekcija je imela prav tako polne roke dela. Na vseh krajih so bile potrgane telefonske, brzojavne in antenske žice. Do 600 telefonskih žic je bilo v mestu potrganih ali izključenih. Do danes se niso nad 400 naročnikom popravili pokvarjenega telefona. Antenskih žic je sneg potrgal nad 100. Telefonske zveze na Gorenjskem so bile povsod prekinjene. Močno je bil po snegu poškodovan tudi brzojav. Cenijo, da znaša škoda na javnih napeljavah najmanj 20.000 Din samo v krajih nekdanje Kranjske.

Koledar

Sobota, 6. aprila: Sikst I., papež; Krescencija.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj umrl g. Josip Žužek, poštni zvižničnik. Pogreb bo v nedeljo ob 2 popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice.

† Na Bledu je umrl g. Lambert Bruckner, dentist-technik. Pokopali ga bodo v nedeljo ob 9 popoldne.

† V Gostinici pri Dolu pod Ljubljano je mirno v Gospodu zaspala gospa Helena Dientl, gostilničarka. Pokopali jo bodo v nedeljo.

† V Gunceljah pri št. Vidu nad Ljubljano je odšla v večno božjo pomlad gđ. Jožica Tršič, abs. 2. razr. trgovalke šole. Pogreb bo v nedeljo ob 3 popoldne.

† V Limbušu pri Mariboru je umrl v visoki starosti g. Baukman Karl, železniški čuvaj v pok. Pokojni je bil vzoren katoliški mož in nad vse skrben oče. Zanimal se je za naše organizacije ter se veseli svoje hčerke gospe Schaferjeve, ki kljub vsem neprilikam in daljavi zvesto sodeluje pri pevskem društvu »Maribor«. Pogreb pokojnika bo v nedeljo, 7. aprila dopoldne v Limbušu.

Naj jim sveti večna luč! Zalujočim naše sožalje!

Osebnosti

— 60-letnica. Jezero-Podpeč pod Krimom: Ljubeznivo, priručno in skromno, v lepi družbi prijateljev in znancev, je praznoval te dni g. Jože Svete svojo 60-letnico rojstva. Nihče bi mu jih ne prisodil — posebno še vsled tega ne, ker smo za njegovo 60-letnico zvedeli ravno na dan 1. aprila. Pa še to je: on pozna lovsko latinščino in je že marsikoga polatinil. No, pa dejstvo je tu. V resnici — polnih 60 let. Ljubil je poznati posebno pri stavebnih in kamnosekih, saj je zaposlen že 35 let v znamenitem podpeškem kamnolomu kot vreden delavec, kamnosek in delovodja. Staviva družba d. d. v Ljubljani bo le težko točila njemu vrednega in sposobnega naslednika. Jože je pa tudi vnet gasilec. Leta 1908. je ustanovil podpeško gasilsko društvo, kateremu je še danes predsednik. S svojo preudarnostjo in veščo roko je pomagal pri marsikaterem požaru in poplavi. Marljivemu in zvestemu gasilcu želimo ob njegovi 60-letnici še mnogo srečnih let.

Ostale vesti

— Versko predavanje v trodiju (5 postni govor dr. Opeke) bo v nedeljo 7. aprila izjemoma ob 8.10.

— Sprejem v semenišče oo. minoritov. Z novim šolskim letom bo provinca oo. minoritov sprejela v svoje semenišče večje število dečkov, ki se želijo posvetiti redovništvu in duhovniškemu poklicu. Sprejeti bodo otroci dobrih in krščanskih staršev, ki so ali bodo

letos končali ljudsko šolo z odličnim ali prav dobrim uspehom. Izrečno se opozarja, da ne smejo biti otroci starejši od 12 let, niti mlajši od 11 let. Prošnja za sprejem, zadnje šolsko spričevalo, domovnico, krstni list in priporočilo od g. župnika ali g. veroučitelja naj se pošlje na: Provincijalat oo. minoritov, Zagreb, Sv. Duh 29. Prošnja je vložiti najpozneje do 25. aprila t. l. Opozarja se tudi, da mora vsak deček, ki bo sprejet, na koncu tega šolskega leta napraviti prijavni izpit na državni gimnaziji. Vse morebitne nadaljne informacije se dobijo od Provincijalata oo. minoritov v Zagrebu.

— Dajte nam poštnege sla! Sporočamo, da je Preska pri Medvodah in uje okolica, to so vasi: Preska, Vaše, Goriče, Ladja, Svetje, Zlebe itd. v poštnem oziru najbolj zapuščen kraj v celi dravski banovini. Drugod imate vsaj poštni nabiralnik, ali vsaj dvakrat na teden pisemsko pošto, ki jo donasa poštni sel. Pri nas ni nič, dasi je vas Zlebe nad uro daleč od pošte. Tudi je v teh vaseh velik poštni promet in so zelo obljubene; kajti v teh vaseh je mnogo trgovcev in obrtnikov, sta dve tovarni in še posebej papirnica Goričane, je šola, župni urad, hranilnica in mnogo društev. Prosimi smo že nešteto krat pošto ravnateljstvo in ministrstvo, bivši poslanec g. Komar nam ga je že velikokrat obljubil, pa vse zamanj. Zato bomo prosili še po časopisih, da bo svet slišal naše prošnje: Dajte nam poštnege sla!

— Kopališki zdravnik. Uprava radioter-malnega kopališča Čateške toplice razpisuje za letošnje kopališko sezono mesto kopališkega zdravnika. Prošnje je vložiti do 15. aprila.

— Dr. Mihael Opeka: Iz mojih rimskih let. — Kraji, zgodbe in ljudje. Izbrano opremljena knjiga ima 212 tekstnih strani in 50 listov s slikami. Stane trpežno broširana 45 Din; v platno vezana 56.— Din. (Včerašnji »Slovenec« je imel te podatke netočne.) Naroča se pri založnici Misijonski tiskarni. Domžale — Groblje.

Ako se komu prav dobro godi

in ako ima zadosti denarja, potem ne sprašuje dosti, kaj ta ali ona reč stane. Ako se mu dopade, jo kupi. Kadar je pa kriza, pa gleda, da si oskrbi to kar mu je ali kar mu bo verjetno kmalu potrebno, le takrat, kadar se mu nudi prilika za izredno ugoden nakup. Na ta način se učinkom krize na lep način izogne. Tako n. pr. si vsakdo lahko še do 17. aprila kupi izredno po ceni stole za stanovanja, gostilne, kavarne, restavracije, pisarne, vrtno stole, fotelje, ležalne stole, obešalnike, vrtno sklopno fotelje, mizice za stanovanje in vrtno itd. itd. — Tovarna Remec & Co. iz Duplice bo namreč do 17. aprila oddajala iz svoje prodajalne v Ljubljani, Kersnikova 7 (poleg Slamiča) svoje okusne izdelke še pod tovarniško ceno. — Ne zamudite torej priložnosti, ki se ne povrne več.

Bloke

Kot pripravo na evhar. koagres imamo te dni duhovne vaje, ki jih vodi g. p. Pire od Nove Stifte. Vsak dan sta po dva govora. Bog daj svoj blagoslov. — Kot nekaj zaključek za duhovne vaje priredi tuk. Mar. družba »Slehernik«. Za to igro vlada veliko zanimanje. Bo v nedeljo, dne 7. aprila ob treh popoldne v cerkveni dvorani.

Vsled neugodnih vremenskih neprilik smo morali odložiti matersko proslavo na poznejši čas, najbrže na majnik. Priprave se za to proslavo že vrše. Naša mladina je zelo pridna v teh pripravah, deloma pri tamburaškem zboru, ki je, bi rekel, velik, saj jih je 301. edinstven na Notranjem. Vaje imamo po dvakrat na teden — tamburaši se jih z veliko vnejo in požrtovalnostjo udeležujejo! Pomislite le na naše zime, mraz in zametana pota! Ravno tako je z igrami! Uprav z velikim zanosom se pripravljajo večer za večerom na vsako prireditel! Taki mladini vso čast!

Vodice

V nedeljo, 7. aprila popoldne priredi naša Katoliška akcija misterij Slehernik. Koliko truda in skrbi je skritih v teh pripravah in skušnjah. Pa je tudi Slehernik vreden vsega tega. Staro delo in vendar še tako sodobno. Pridite in videli boste težave, prav take, ki tarejo današnji svet. Rečeš, in bogatin, ki tako presunljivo podasta sliko današnjega socialnega nereda, na drugi strani pa duševno bedo človeka, ki so mu denar in slasti tega življenja vse. In potem ganljiv konec, ko se s težavo otrse tega sveta in se pripravi na pot, s katere ga več nazaj ne bo. — Potem pa ne bomo molčali toliko časa, kot sedaj. Za po veliki noči vas bomo zopet povabili, a tedaj na bolj veselo stvar. —

Preska pri Medvodah

Na praznik, 25. marca, je bil sestanek mož za radi povečanja župne cerkve. Sklenilo se je, da se popravljane in večanje cerkve upusti, ker to iz gospodarskih ozirih in vsled tehničnih zaprek nikakor ne kaže. Velika večina zborovalcev je sklenila in bila za to, da se zgradi na prelepem in prostornem kraju ob šoli nova cerkev. Tako je prav in edino pametno. Naša župnija hitro raste od leta do leta in zato je neobhodno potrebna nova prostorna cerkev. Popravljane in večanje sedanje cerkve bi pa nikakor ne ustrezalo svojem namenu. Izvoljen je bil odbor, ki bo izvedel akcijo za prispevke. Odboru svetujemo, da takoj poskrbi za načrte, da bo nabiranje prispevkov lažje in izdatnejše.

Škocjan pri Mokronogu

Lahek potres. V nedeljo, 31. marca ob 3.30 smo čutili lahek potres. Bil je samo en sunek, ki je trajal nekaj sekund. Šel je od jugovzhoda proti severozahodu.

Evharistični križ. Na tiho nedeljo proti večeru bomo v naši fari blagoslovili že drugi spominski križ in sicer na lepem gričku blizu Škocjana. — Vršila se bo ob tej priliki, s sodelovanjem naše godbe, primerna slovesnost.

Ptuj

Dva tajinstvena aretiranca. Ptujski orožniki so dne 7. marca t. l. aretirali dva mlada moška, ker sta na sumu, da sta dne 6. marca t. l. na Bregu pri Ptuj napadla nekega neznanega moškega in mu s silo odvzela 200 Din gotovine.

Visoka starost domače grlice. Gostilničar in puškar Daseh v Ptuj je imel domačo grlico, ki se je zvalila dne 31. marca 1903 in je poginila dne 31. marca 1935, tako da je dosegla starost 32 let. Najbrž je živalco zadela kap, ker je zadnji dan zjutraj bila še živahna. Res čudno naključje.

Naznanila

Ljubljana

1 Prirodoslovno društvo ima danes ob 18 v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi svoje osmo predavanje. Predava vsemu asistent g. Tomažič o rastlinskih asociacijah na neapovirnih gričih okrog Ljubljane. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

1 Filozofsko društvo v Ljubljani priredi danes ob 18 na univerzi (predavalnica št. 90) svoje drugo predavanje. Predava vsemu, prof. g. dr. Veber o svobodi in najstnosti. Vabljeni člani društva kakor prijatelji filozofije.

1 Redna skupščina Hubadose župe bo v nedeljo, 7. aprila ob 9 v Hubadovi dvorani Glasbene Matice. Za popoldne nameravani koncert je preložen na poznejši čas.

1 Trnovski oder v Ljubljani vprizori jutri ob 8 na odru Zadrugnega doma v Karunovi 11 Petrovevo dramo »Mrak«. Vstopnice se bodo dobile v predprodaju jutri od 10 do 12.

1 Gledališka umetnost v Pragi. Jugoslovansko-škofslavska liga v Ljubljani priredi v širtek, dan 11. aprila ob 20.15 v vrtni dvorani restavracije Zvezd predavanje reiserja narodnega gledališča v Ljubljani g. Bratka Kretca o temi: Praška gledališča. J.-č. liga vabi vse, da se predavanja, ki je brezplačno, udeleže v čim večjem številu.

1 Kino Kodeljevo. Drevi ob 8. dva sporeda: ruski film »Pesem na Volgi« in »Zlatno«.

1 Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in ur. Gartus, Moste.

Celje

— Predavanje za rezervne častnike. Mestno poglavarstvo opozarja vse rg. rezervne častnike na predavanje (zadnje) 18. aprila ob 18.30 na istem mestu kot se bila prejela predavanja; tudi to predavanje je za vse obvezno.

Drugi kraji

Adergas. Na tiho nedeljo, 7. aprila se bo igrala pred velovsko cerkvijsko igro »Sultanova hčerka in dobi vrtnar. Igrala bosta fantovska in dekliška Marjita na družbi iz Kranja. Začetek po litanijah. Poharji se bodo preslovalni prispeki, ki so namenjeni revnim otrokom, da se bodo lahko udeležili »evharističnega kongresa« v Ljubljani. Pridite pogledat!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 6. aprila: 12.00 Koncert pojo na piščalch 12.50 Poročila 13.00 Čas 13.15 Iz slovenskih oper (plošče) 18.00 Miha Maleš (g. Tominec) 18.15 Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) 18.30 Radijski orkester 18.50 Francosčina (prof. Pradel) 19.20 Čas, jedilni list, program za nedeljo 19.30 Spomin na Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zgodil-telja (iz Belgrada) 20.00 Volivno poročilo 20.15 Znanje-politični pregled (dr. Jug) 20.35 Pomlad v glasbi (Radijski orkester) 21.15 Mednarodni prenos iz Belgrada 21.45 Čas, poročila 22.00 Plesna glasba na piščalch.

Drugi programi:

SOBOTA, 6. aprila, Belgrad: 20.00 Koncert orkestra kraljeve garde 21.15 Evropski koncert 22.00 Srbski večer — Zagreb: 20.15 Sramel 21.15 Belgrad 21.45 Plošče — Dunaj: 18.15 Narodne pesmi 19.05 Vesele pesmi 20.00 Jubilejni koncert dunajskih simfonikov: Klasična opera 21.15 Zborovska simfonija v obliki mase 22.20 Moderna opera — Budimpešta: 20.00 Orkestralni koncert 22.30 Glasbena glasba 22.30 Jazz — Milano-Trst: 17.00 Bačov koncert 21.00 Opera »Margareta«, Gounod Rim-Rari: 17.10 Zabavna glasba 21.00 Milan — Praga: 15.15 Glasbena glasba 20.00 Abesinija 20.30 Jazz 21.15 Belgrad 22.30 Iz opere — Brno: 20.40 Chopinove klavirske skladbe — Pariz: 20.00 Pestra ura 21.00 Milan — Berlin: 19.00 Glasba za konec tedna 20.10 Lipsko — Hamburg: 19.00 Stuttgart 20.10 Vesele in mornarske skladbe 21.00 Zabavna ura — Bratislava: 19.15 Pomladne pesmi 20.10 Operetni večer — Lipsko: 18.45 Operne melodije 20.10 Dve veseli urici 22.30 Evropski koncert — Köln: 19.00 Komorna glasba 20.10 Plošče po željah 21.30 Kriminalna igra — Frankfurt: 19.00 Glasbena glasba 20.15 Zabavni večer — Stuttgart: 18.30 Plesna glasba 20.10 Vratavljiva — Monako: 19.35 Romantična opera Divji lovec Weber — Zürich: 19.30 Jazz simfonija 20.45 Koronice na ploščah 21.15 Evropski koncert 21.45 Plesna glasba in kabaret — Strassburg: 18.30 Radijski orkester 20.30 Zabavna glasba.

Sah

IGRALCEM NA JUTRIŠNJEM MONSTRE-BRZTURNIRJU

Pripravljalni odbor za dravsko šahovsko zvezo sporoča vsem šahistom, da bo prijave za brzturnir sprejmal še jutri do pol devetih in prav tako morajo vsi udeleženci do takrat plačati prijavnino 10 Din, ker sicer ne bodo pripuščeni k turnirju. Ob pol devetih bo imel predsednik pripravljalnega odbora g. Kozina kratek nagovor, nato bo govoril vseuč. prof. g. inž. dr. Milan Vidmar, za njim bo pa razložil vodja turnirja g. prof. dr. Bajec pravila igranja. Približno ob devetih se bo pričel turnir. Ostale podrobnosti bodo igralci zvedeli jutri dopoldne. Turnir se bo vršil — kot smo že poročali — v kletni dvorani hotela Miklič.

Prapr. odbor za dravsko šahovsko zvezo

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Martin Humek, Praktični sadjar, zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnena s 24 barvnimi prilogi in 92 slikami v tekstu, Ljubljana, 1923, str. 409. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vez. izdoda je Din 80.—. Knjiga vsebuje nebroj praktičnih nasvetov in navodil o najvažnejših sadjarskih vprašanjih, ki bodo zanimali začetnike, kakor že izkušenega sadjarja, ki atremi za napredkom.

Ze iz vsebine te obsežne knjige razvidimo, kako velikega pomena je knjiga za vsakega posestnika sadnih vrtoč. — Vsebina: I. Katere vrste so najbolj primerne za naše kraje; II. Kako požlat-nujemo naše sadne drevje; III. Kako vzgajamo sadni naraščaji; IV. Sadno drevo na zelenjadnem vrtni; V. Kako sadno drevo sadimo in gojimo; VI. Kake obvarujemo sadno drevo pred zajedalci; VII. Zrelo sadje; VIII. Mesečna navodila; IX. Sadjarske drobtine. — Posebno sedaj spomladi je treba drev-je skrbno pregledati in obrniti s sadovniaku vso skrb.

Kaj pravite?

Vojnim dobičkarjem in verižnikom blagega spomina se obetajo v Ameriki slabi časi. V Združenih državah so namreč postavili posebno komisijo v senatu, ki naj preiskuje, kako bi se dale vojne preprečiti, in nekaj članov komisije je predlagalo, naj komisija izdela poseben zakonski na-rek, po katerem noben vojni dobavitelj ne bi smel »zaslužiti« več kot 6% od vloženega kapitala, vsi dobički pa, ki bi presegali 6%, morajo nazaj v državo blagajno v obliki davkov. Lastniki podjetij morajo nuditi tudi na fronto in ne smejo biti vojaške dolžnosti oproščeni.

Ti predlogi so gotovo prav dobro mišljeni in ljudje bi jih z veseljem pozdravili, če bi se res dale z njimi preprečiti bodoče vojne.

Kaj pa pravite, g. urednik, na možnost, da se je komisija nekoliko zmotila? Mi vemo namreč, da so se ljudje vojskovali že v dobi, ko še ni bilo orožar in podobnih podjetij, ampak so imeli ljudje samo kole in cepe in podobno domače orožje. In dokler bodo ljudje pretepaški kakor so, jih ne bo prav nič motilo, če ne bodo imeli pušk in topov, ampak se bodo vojskovali po starih fantovskih načinih s koli, v skrajni sili pa tudi s pestmi...

— Ob pričenjajočem se poapnenju krv-nih cevi navaja raba naravne »Franz-Josef«-grčence k rednemu odvajanju in zmanjša visoki pritisk krvi. Mojstri v zdravilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »Franz-Josef«-vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu želodčnega čreva in lenivo prebavo ter milo ublažuje razdraženost živcev.

Nad 8 in pol milijona posojil že letos

Podatki ljubljanske zemljiške knjige o vknjiže-nih posojilih za I. četrtletje so v tem zanimivi, da so se zlasti manjša posojila močno vknjiževala, a tudi večja posojila so pogostejša, kar kaže, da se izboljšuje posojilni trg. V prvih treh mesecih letos je bilo pri 181 posestvih v mestu in okolici vknji-ženo 8.607.832 Din, lani v tem času pa pri 189 po-sestvih 8.341.244 Din. Mesec marec je bil letos napram januarju in februarju prav živahen. Na 76 posestvih je bilo intabulirano za posojila 4.502.015 Din. Intabulirana so bila prav visoka posojila, tako po 700.000 Din, 500.000 Din, več po stotisoč in 50.000 Din, pa tudi nižja posojila od 2000 Din naprej.

Ako je glavobol posledica zapeke

2-3
ARTIN DRAŽEJE
Dr. Wandera

vzete zvečer, omogočajo Vam drugo jutro lahko izpraznenje. Dobe se v vseh lekarnah v skatljah po 12 dražej Din 8.— in v vrečkah po 2 dražej Din 1.50.

Oglas reg. pod št. br. 724/34.

več smatrati za osrednjo voljo naroda. Stopili smo v vsakdanjost, ki nima več vstopa v Z. pesem, ki je pesem — navdihna, ne življenja. — Isti rezultat da še zadnje analiziranje pesnikove obsežnosti in izrazne eksaktnosti. Morda je ta razbor pesniškega materiala še najbolj zanimiv, kajti iz njega vzemo — čudeč se, da smo dosedaj bili tako slepi — da Zup. ljubi vse, kar se blešči: solnce, mesečino, zrcaljenje vod, sij in soj itd. demonični ogenj bliskov in strel. Njegov element je luč, ki se pojavlja v dveh tretinah pesniškega gra-diva. Drugi element, s katerim ustvarja, je — vihar in sploh kretanje: sum duha, ki plove kjer hoče. Z lučmi, viharimi in poleti po daljnih prostranstvih kozmičnega prostora, je podano v glavnih obrisih Zup. pesniško stvarstvo in njegova pesniška podoba.

Razbor vseh teh prvin, kakor sem ga skušal rekonstruirati, je privedel Vid. do zaključka, da je Zup. samosvoja pesniška osebnost, ki se je na svoj način uveljavila z močjo kot Prešeren in Cankar, s katerimi ga primerja in navaja osebnostne razlike. Zup. je popolnoma izvirna osebnost, morda edina taka v vseh književnostih, čeprav se je razvijal odtrgan od življenjskega realizma. Zup. pa samo poje o svojem poklicu, vse drugo je zanj stvar druge vrste.

Tako osebnost bi morali »samo« v celoti zani-kati ali pa v celoti sprejeti, kakor sem napisal tedaj v DS. Danes, po tej Vidmarjevi studiji, vi-dim, da jo moramo sprejeti: kajti umetniška moč, s katero je Zup. izrazil ta svoj čudni svet, ki je bil za nas vedno uganka, je nad vse mere silna. Zupanič kot umetnik je potrjen, čeprav je njegova človeška vrednost postavljena v dvom. Vidmar sam ne veruje vanjo.

Vidmar je samo osvetlil Zup. lik, kot ose-bo, psihološko, ni pa podal načina njegovega ustvarjanja, kot ga je skušala pokazati Sodobna li-rika. Pesniški problem Zupaniča še nikakor ni izčrpan, dasi je nam njegova osebnost človeško bolj plastična. Sedaj razumem, zakaj se ekspresio-

OPERA — Začetek ob 20

Sobota, 6. aprila: Zaprtó.
Nedelja, 7. aprila ob 15: Manon. Izen. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Sveti Anton, vesn za Ljubljani. Izen. Znižane cene od 24 Din navzdol.
Ponedeljek, 8. aprila: Zaprtó.

DRAMA — Začetek ob 20

Sobota, 6. aprila: Zaprtó.
Nedelja, 7. aprila ob 15: Siromakovo jagnje. Izen. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Bunbury. Izen. Znižane cene od 24 Din navzdol.
Ponedeljek, 8. aprila: Bunbury. Gostovanje v Celju.
Torek, 9. aprila: Zaprtó.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 6. aprila: Kvadratura kroga. Premiera. Red A.
Nedelja, 7. aprila ob 15: Jurček. Najnižje cene od 15 Din navzdol. — Ob 20: Veseli kmetič. Znižane cene.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 8. aprila: Bunbury. Gostovanje ljubljanske Drame.

Evropski cirkus potuje po Aziji

Cirkus v tajfunu

Meseca januarja 1933 je odrinil iz Evrope v Azijo znani veliki evropski cirkus Hagenbeck. Prepotoval je vso Japonsko ter se potem oglašil na Kitajskem in v Indiji. Ko je obiskal še Egipt in Španijo, se je vrnil domov v Nemčijo, kjer je ravnatelj Hagenbeck povedal, kako se mu je godilo.

Parnik »Saarland« je vozil Hagenbeckov cirkus proti Aziji. Vse je šlo po sreči. Tigri, levi, šimpanzi, tuljnj, mroži, hijene, žirafe, velblodi, sloni, cebre in dragoceni dresirani konji so se spočetka kar dobro počutili na tem potovanju okoli sveta. Ko pa je parnik priplul v Indski ocean, je nastala strašna vročina v nadkrovlju, kjer so bile spravljene živali. Vse živali, zlasti pa konji in tiste živali, ki vročine niso vajene, so močno trpele. Nekatere so se kar na lepem zgrudile na tla ter jih niso mogli spraviti po konci. Napravili so ventilatorje, ki so v hleve dovajali sveži zrak, a vse ni nič pomagalo. Zdelo se je, da bo večina živali poginila, preden pridejo na Japonsko. K sreči pa se je naenkrat vreme sprevrglo; ozračje se je shladilo in živali so bile rešene. Z njimi pa usoda cirkusa.

Po teh hudih dneh je cirkus srečno prišel na Japonsko ter tu žel velike uspehe. Celo principi japonske cesarske hiše so prihajali gledat, kako cirkus neguje živali. Tudi zastopstva veterinarskih društev so prišla, da so si ogledala, kako je treba skrbeti za konje. V cirkusu pa je bilo vsak dan 25.000 ljudi.

Ko so bile predstave v Tokiu končane, je cirkus odšel v japonsko podeželje. V malih japonskih mestih je bil evropski cirkus deležen še večjega zanimanja. Cirkus je prišel v kraje, kjer Japonci še niso videli belega človeka. Za Evropejce je bilo to tako zanimanje, kakor v Evropi za Indijance, če jih kak cirkus pripelje s seboj.

V mestu Hakate pa je nekega dne cirkus zadela nova nesreča. Naenkrat je pridivil silen tajfun, strašni japonski vihar, ki je v nekaj sekundah cirkus podrl, lesovje zlomil in strešno platno na drobne kosce razcefral. Toda v 3 dneh je cirkus dal postaviti nove klopi in igrali so naprej, čeprav brez strehe. Ker so igrali tudi podnevi, je solnce na vso moč žgalo v areno. Toda male Japonke niso odprle svojih solnčnikov, da ne bi zastrale pogleda drugim zadaj.

Z Japonskega je cirkus odšel na Kitajsko. V Šangaju je bil tak naval, da je morala nastopiti policija, ki je ljudi razganjala z gumijevkami. Prestrašenim Evropejem iz cirkusa so se tepeni ljudje smilili in so posredovali, češ da v Evropi ni naveda, da bi ljudi razganjali z gumijevkami. Toda kitajska policija je Hagenbecka poučila, češ da so

ljudje na Kitajskem tega že vajeni in da gumijevke nihče ne vzame za zlo.

V Indiji so cirkus obiskali ondodni knezi — maharadže s svojimi ženami. Ker pa nihče nepoklicani ne sme maharadževe žene videti v obraz, je cirkus za te ženske napravil posebne lože, ki so bile okrog zagrnjene s platnom, spredaj pa je visela prozorna tančica. Skozi tančico so ženske lahko gledale v areno, njih pa od one strani nihče ni mogel videti. Zdi pa se, da se je ženskam ta navada zdela odveč, ker so služabniki po vsaki predstavi v tančicah našli velike luknje. — Končno je bogat Indijec ves cirkus povabil k sebi v goste.

Tako je Azija sprejela veliki evropski cirkus.

Premoženje iz napitnin

V angleškem obmorskem kopališču Eastbourne je umrl glavni natakak ondodnega »Grand Hotela« — Albert Charles Grabb. Iz njegove oporoke je svet izvedel, da si je nabral 20.685 funtov (nad 5 milijonov dinarjev) premoženja iz raznih napitnin.

Pred nekaj dnevi je v New Yorku umrl natakak Charles Miller, ki je v nekem newyorškem hotelu nosil gostom jedila na mizo. Ta mož je svojim dedičem zapustil 150.000 dolarjev (nad 6 milijonov dinarjev), čeprav je na teden dobival le 30 dolarjev plače. Kajpada si svojih tisočakov mož ni privarčeval le iz napitnin. Mož je namreč stregel pri mizi nekaterim slovitim ameriškim finančnikom, ki so hodili v ta hotel obedovat. Kadar so bili gospodje prav dobre volje, mu je ta ali oni namignil kako skrivnost z borze. Natakak si je zapomnil dragocene migljaje, ki so bili vredni več kakor napitnina. S pomočjo teh skrivnosti je uspešno spekuliral na borzi.

V rudniškem mestu Denver v severnoameriški državi Colorado je deloval natakak Francois Dumont. Ta si je v teku 5 let nahnaril

Speča cerkev

Ob zlatem jubileju katoliške družbe za brambo resnice na Aegleskem, je birminghamski škof v svojem govoru močno bičal obnašanje nekaterih katoličanov:

»Eden izmed vzrokov, zakaj zaman kličemo h katoliški delavnosti je dejstvo, da strašno velika množica katoličanov spada prav za prav k »speči« cerkvi. Ti so mrtva obtežba v ladiji sv. Petra, vozijo se pač s to ladjjo, a nič ne pomagajo, da bi ladjja lažje in hitreje plavala.«

Demonstracija proti smrtni kazni

Dne 2. aprila so v jetnišnici Wandsworth pri Londonu usmrtili na smrt obsojenega pomorskega častnika Leonarda Brigstocka. Med usmrtitvijo so se pred vrati jetnišnice dogajale čudne reči. Angležinja van der Elst, ki je ustanovila društvo zoper smrtno kazen, je organizirala velike proteste proti tej usmrtitvi. Nad jetnišnico so cele ure pred usmrtitvijo krožila tri letala, na katerih so bile obešene velike rjuhe z napisi: »Konec smrtni kazni!« Pred jetnišnico so se pripeljali avtomobili, na katerih so bili veliki zvočniki. Ti zvočniki so igrali korale. Okrog in okrog je bilo razobešenih na stotine lepakov, ki so protestirali proti smrtni kazni.

Razburjena množica se je razšla šele, ko je prišel jetniški uradnik in na jetniška vrata nabil naznanilo, da je smrtna obsodba že izvršena.

Na mednarodni Pacifiški razstavi v San Diegu v Kaliforniji so vpeljali take-le vozičke, v katerih se obiskovalci lahko vozijo po razstavi. Vozičke potiskajo pred seboj v špansko narodno nošo oblečeni »caballeri«.

✱

Brez skrbi. »Strašno hudo mi je, prijatelj. Niti pare denarja nimam in ne vem, kje bi ga dobil.«

»Hvala Bogu!«

»Zakaj pa?«

»Ker sem mislil, da boš mene prosil na posodo.«

Angleški minister v Varšavi. Od leve na desno: Poljski zunanji minister Beck, predsednik poljske republike Moscicki in angleški minister Eden.

Košara maščevanja

Branjevec John Bagalais, ki ima svojo branjarijo v New Yorku, v ulici 2650 W 69 Av., je pred kratkim doživel tole:

Pred njegovo trgovino sta se klatila dva paglavca in branjevca na vso moč nagajala. Mož se je razsrdil in ju med krepkim zmerjanjem pognal. Drugi dan pa sta fantiča, vsa ponižna in dobra, prišla v Bagalaisovo trgovino ter prinesla s seboj veliko košaro. Vljudo sta pozdravila, postavila košaro na tla in rekla, da je to za gospoda Bagalaisa. Nato sta se lepo priklonila in jadrno odšla, še preden je gospod Bagalais mogel vprašati kako in kaj.

Radoveden, kaj je v košari, je odvezal pokrov, a v tistem hipu je sfrfotalo okrog njega več ko 100 vrabcev. Vrabci so začeli letati po njegovi branjariji, posedati na police, zobati žito, in so kradli in onesnažili vse, karkoli ni bilo zaprto v pločevinastih posodah ali zabojih. Mož je bil ves obupan in je poklical na pomoč policijo. Prihitela sta dva policista. Vsi trije so začeli loviti vrabce, a zaman. Končno so se domislili, da ni druge rešitve, kakor da

odpro vrata in okna in počakajo, da se vrabci nažro, ter potem sami zbeže na prosto.

Kakor poročajo newyorški listi, branjevec Bagalais nikdar ni mogel ugotoviti, čigava sta bila tista dva paglavca, ki sta se tako kruto maščevala nad njim.

»Potovali boste čez široko morje...!«

Italijanski rekruti letnika 1914, ki hite pod orožje.

Roman za mlade in stare

42

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

»Malo lepše bi moral sedeti,« je pograjala mati. »Suknjič je ves naguban. Tolikokrat sem mu že rekla, da ga mora odpeti, preden sede. Pa me noče ubogati.«

»No, če nima hujših napak!« se je zasmejal gospod.

»Nak, napak pa prav za prav nima nobenih,« je dejala gospa Stolničarjeva in si ganjeno obrišala nos...

Tedaj je gospod izstopil. Pustil ji je časopis in ona je vedno znova prebirala članek o Emilovih prigodah od začetka do kraja. Skupaj enajstkrat.

Ko se je pripeljala v Berlin, je Emil že stal na kolodvorski ploščadi. Materi na čast se je praznično oblekel. Objel jo je okoli vratu in zaklical:

»No, kaj praviš k temu?«

»Nikar si preveč ne domišljuj, teleban!«

»Ah, gospa Stolničarjeva,« je dejal, ko je skočil iz njenega objema na tla, »tako sem vesel, da si prišla.«

»Obleka ti na lovu za zločincem ni postala prav nič boljša,« je grajala mama. A v njenem glasu ni bilo jeze.

»Če hočeš, dobim novo obleko.«

»Od koga neki?«

»Neka velika trgovina hoče meni in profesorju podariti novo obleko in objaviti v časopisu, da mi,

detektivi, kupujemo nove obleke samo pri njej. Veš, to je reklama.«

»Vem, vem.«

»Midva pa bova najbrž odklonila, čeprav bi namesto dolgočasnih oblek lahko dobila vsak po eno nogometno žogo,« je Emil široko raztegnil svoje pripovedovanje. »Veš, nam otrokom se zdi vse to hvalisanje in bobnanje okoli nas že kar neumno. Odrasli naj zaradi nas kar počenajo takele stvari. Smešni in prismuknjeni so dovolj. Nam otrokom pa ni treba, da bi jih posnemali kakor opice.«

»Bravo!« je vzkliknila mama.

»Denar je shranil stric Hajmbold. Tisoč mark! Ali ni to sijajno? Najprej ti kupiva električni aparat za sušenje las. In zimski plašč s kožuhovinasto podlogo. In meni? To si moram še premisliti. Nemara vendarle žogo. Ali pa fotografski aparat. Bomo videli.«

»Jaz pa mislim, da bi bilo najbolje, da uloživa denar v hranilnico. Pozneje ti bo gotovo še bolj koristil.«

»Ne, najprej morava kupiti aparat za sušenje las in topel plašč. Kar ostane, lahko uloživa, če hočeš.«

»Bova že še govorila o tem,« je dejala mama in mu stisnila roko.

»Ali že veš, da so vsi časopisi objavili mojo sliko? In dolge članke o meni?«

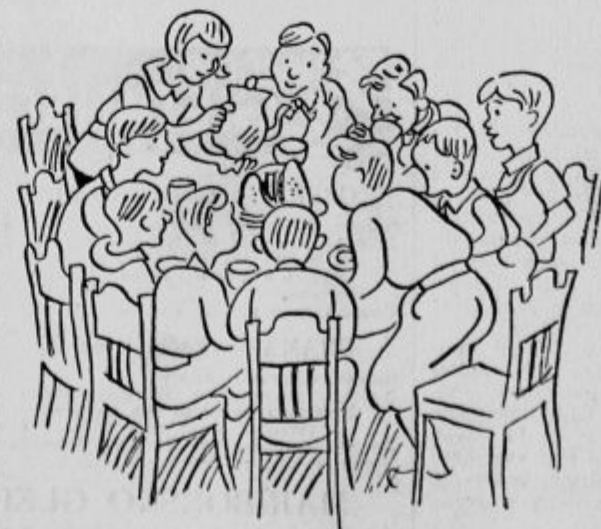
»Enega sem že brala v vlaku. V začetku sem se zelo prestrašila. Ali se ti res ni prav nič hudega zgodilo?«

»Kaj še! Bilo je čudovito. Ti bom že še vse natančno razložil. Zdaj moraš najprej pozdraviti moje prijatelje.«

»Kje pa so?«

»V Sumanovi ulici. Pri teti Marti. Ze včeraj je spekla jabolčni zavitek. Potem smo povabili vso družalo. Zdaj sedijo v stanovanju in razgrajajo.«

Pri Hajmboldovih je bilo res vse narobe. Vsi so bili tam: Tomažek, profesor, Krivogled, Jožek z bratom Cofom, Friderik Prvi, Janezek, mali Torek in kakor so se pač še imenovali. Stolov je bilo komaj dovolj za vse.

Ponica Klobuček se je z veliko ročko smukala okoli njih in jim nalivala čokolade. Jabolčni kolač tete Marte pa je bila prava pesem!

Stara mama je sedela na blazinjaku. Veselo se je smejala in je bila videti deset let mlajša.

V LEKARNI

»Prosim, dajte mi sredstvo proti kašljanju.«

»Kakšno pa? Imamo jih več vrst.«

»Ali naj vam zakašljam, da boste ugotovili, katero bi bilo primerno?«

POMENEK

»No, gospod Mlinar, ali vam gre spet dobro?«

»Dobro ne, pač pa boljše.«

»No, vidite, vendarle je dobro, da vam gre spet boljše.«

»Ze, že, a vendar bi bilo bolje, če bi mi šlo spet dobro!«

UGODEN TRENUTEK

»Ko sem vprašal brivca, ali mi posodi na moj pošteni obraz 100 dinarjev, mi jih je dal takoj.«

»Gotovo si imel takrat obraz namazan z milom!«

USPEH

»Ali ste že povedali svoji ženi, da mora varčevati?«

»Sem.«

»No — in uspeh?«

»Ne kadim in ne pijem več!«

NEPRIJETNO

»Zakaj ste pa tako slabe volje?«

»Kako ne bi bil, prosim vas! Včeraj sem v neki restavraciji plačal račun s tisočakom in ravno v trenutku, ko mi je plačilni natakak dal devet stotakov nazaj — sem se prebudil!«

Poslovanje Poštne hranilnice

Tudi v tekočem letu beleži Poštna hranilnica znaten dotok novih vlog. Hranilne vloge so se povečale v prvih 3 mesecih letos pri njej za 58.55 milj. Din, dočim je znašal prirastek v prvih 3 mesecih lani 64.65 milj. Din. Zal poročila Poštne hranilnice ne navajajo tudi detaljov, da bi mogli razbrati, koliko teh vlog je prišlo iz Slovenije.

Gibanje vlog in število vlagateljev nam kaže tale tabela:

	vlagatelj	vloga v milj. Din
31. dec. 1934	312.852	718.5
31. jan. 1935	317.119	733.9
28. febr. 1935	321.944	760.4
31. marca 1935	326.117	777.0

Obrtna razstava v Celju

Razstaveni odbor je, z ozirom na to, da je že skoro ves prostor oddan, sklenil zaključiti priprave 15. maja ter se od tega dne dalje prične s drugimi pripravami. Zato opozarjamo vse zainteresirane, ki imajo še namen razstaviti, da to javijo najkasneje do 15. maja t. l. Poznejše prijave se bo upoštevalo, ako bo na razpolago še kak prostor. Vse doletne tvrdke, ki so rezervirale prostor, pa niso še poslane prijavnici, naj te pošljejo do 1. maja, ker moramo sicer oddati prostor drugim zainteresentom. Prve dni maja bo prejel vsak razstavljalec tiskovino »Dodelitev prostora« z navedbo odkazanega prostora in kdor želi načrt dodeljenega prostora, ga dobi proti plačilu Din 5.—. Vse zunanje razstavljalce opozarjamo na ugodnost plačila polovične prevoznine za razstavne predmete. Nihče naj torej ne odlašaj, temveč naj hitro pošlje svojo pri-

Gibanje salda na čekovnih računih odgovarja gibanju v preteklem letu, ko so tudi vsote na čekovnih računih padale v teku četrtletja. Razvoj nam kaže tale tabela (v milj. Din):

	promet	saldo
dec. 1934	5.725.4	1.139.5
jan. 1935	4.046.4	1.106.0
febr. 1935	4.365.5	1.109.8
marca 1935	4.798.9	1.062.9

Skupno je znašal čekovni promet v prvih treh mesecih t. l. 13.210.8 milj. Din, dočim je znašal v prvih treh mesecih lani 14.349.6 milj. Din, v prvih treh mesecih 1933 pa 13.508.4 milj. Din.

javo. Ob priliki razstave bo izšla bogato ilustrirana poučna brošura, ki bo poleg vodiča obsegala tudi razne zanimive obrtno-zgodovinske članke. V ta namen bo pobiral poseben pooblaščenec inšerate za brošuro in prosimo vse cenj. tvrdke, da nas z inšerati podprejo. Brošura se bo tiskala v več tisoč izvodih. Kot že objavljeno, je za čas razstave, t. j. 14 dni, dovoljena v Celju polovična vožnja iz vse države ter je pričakovati obilnega obiska, poleg tega se bodo vršili v tem času razni kongresi, zborovanja itd. V interesu širše javnosti je, da nas pri tej priložnosti z vsestransko propagando podpira, da z združenimi močmi privabimo čimveč tujcev, kar ne bo le v korist samo posameznim gospodarstvom, temveč v korist in podvig vsega gospodarstva življa Celja in okolice.

Bilance in poslovna poročila

Zadruga železniškega osebja v Belgradu je štela konec leta 1934 6.688 članov (konec 1933 6.063). Dosegla je 1.9 milj. čistega dobička.

Hrvatska katoliška banka v Zagrebu izkazuje za 1934 vlog na knjižice in tek. račune 21.96 (22.4) milj., upnikov 1.5 (1.3), blagajne 6.7 (5.6), menie 23.06 (22.9) in dolžnikov 2.5 (3.8); čist. dobiček znaša brez prenosa 0.95 (0.86) milj. pri glavnici 5.0 milj. Din.

S. H. Gutmann, d. d. Belišće. V letu 1934 je znašal čist. dobiček 1.3 (1.37) milj. Din pri glavnici 40 milj. Din in upnikih 43.5 (50.03) milj., investicij 78.86 (78.88), dolžnikov 22.5 (27.35), zaloga 20.05 (18.65) in gozdovih 23.5 (31.0) milj. dinarjev.

Teleoptik, d. d. v Belgradu, prva jugoslovanska tvornica za telefonijo, optiko in precizno mehaniko, nam je poslala svoje poslovno poročilo za 1934, ki objavlja slike važnih proizvodov tvornice ter podaja pregled poslovanja tvornice od 1. 1922. Tvornica dobavlja največ medicinske instrumente državnim ustanovam. Prvih 5 let od 1922 do 1926 je delala tvornica z izgubo, sedaj pa se njeno poslovanje zaključuje z malim dobičkom. Glavnica znaša 1.2 milj. Din.

Dalmatinska eskontna banka, glavna podružnica Split izkazuje konec leta 1934 pri glavnici 2.5 milj., izgube 0.245 milj. Din. Imela je tujih sredstev 10.0 milj. Din.

Uvozni kontingenti v Italijo. Po obvestilu iz vrst gospodarskih krogov se morejo neizkoriščeni kontingenti za uvoz blaga iz Jugoslavije v Italijo iz dobe od 19. februarja do 31. marca izkoristiti v mesecu aprilu.

Izprememba obračunskega tečaja v kliringu z Bolgarijo. Svoječasno smo poročali, da je bil odrejen za bolgarski kliring tečaj, ki se bo od časa do časa menjal. Sedaj je ta tečaj izpremenjen v toliko, da znaša pri nas za 100 bolgarskih levov 40.50 Din, v Sofiji pa za 100 Din 199.—203. leve.

Plačilo nove banovinske trošarine. Določila o popisu vseh zalog kave, kakava, čaja, riža in kalcijevega karbida se nanašajo samo na zaloge na 50 kg pri vsakem predmetu. Oddelki finančne kontrole bodo zaračunali novo trošarino, ki se plača do 1000 Din v teku mesec din, od 2000—5000 Din v dveh enakih mesečnih obrokih, nad 5000 Din se plača v treh mesečnih obrokih. Plača se pristojnim davčnim upravam.

Zveza jugoslovanski hranilnic je imela v sredo dne 3. aprila v Celju sestanek vseh v zvezi včlanjenih zavodov in zadevi prečitih denarnih vprašanj, ki se tičejo zlasti likvidnosti denarnih zavodov. Ugotovilo se je, da je ostal položaj na denarnem trgu slej ko prej neizpremenjen ter se zveza še vedno bori za to, da ohrani svojim članicam puplarni denar, ki se sicer sedaj steka v državno hipotekarno banko, kateri denar pa ostaja za naše gospodarstvo sicer popolnoma mrtve.

Amortizacija državnih papirjev v preteklem proračunskem letu. Finančno ministrstvo je izdalo pregled amortizacije državnih papirjev v preteklem letu. Za vojno škodo je bil določen kredit 30 milijonov, odkupljeno za amortizacijo nom. 87.1 milj. Din, nadalje je bilo propadlo kavej vojne škode z askoro 2 milj. Din nom., kar se tudi šteje v amortizacijo, skupno torej amortizirano 89.1 milijon dinarjev nominalne, 7% investicijsko posojilo: kredit 2.26 milj., kupljeno 3.1, amort. še 0.1, skupno 3.2 milj. Din nom., agrarij: kredit 1.31, kupljeno 1.31, amort. 0.04, skupno amortiziranih 1.35 milj. nom., begl. obveznice: kredit 3.35, kupljeno 5.3, amort. 0.02, skupno amort. 5.3 milj. Din, in 6% dalmatinski agrarni kredit 0.154, kupljeno 0.25, amortizirano skupno 0.25 milj. Din.

Francosko-jugoslovanska trgovina. V prvih dveh mesecih 1935 je znašal uvoz v Francijo iz naše države 4.35 milj. frankov, dočim je Francija izvozila k nam 12.82 milj. franc. frankov. Te podatke smo posneli iz francoske uradne statistike.

Notacija naših državnih papirjev na pariški borzi. Dne 30. marca so notirali naši papirji na pariški borzi (v oklepajih navajamo tečaje za 23. marec 1935): 4% srbsko posojilo iz leta 1895, 166 (185), 5% monop. iz leta 1902, 187 (203), 4.5% monop. pos. iz leta 1906, 163 (182), 4.5% monop. pos. iz leta 1909, 171—172 (178), 4.5% uprava fondov iz leta 1910, 166 (188), 4.5% iz leta 1911, 165 (193), 7% stabilizacijsko posojilo iz leta 1931, 210—225 (240—245), 5% funding obveznice iz leta 1933, 100 do 101 (109).

Kredit finančne uprave pri francoskih bankah. Iz izjave francoskega ministra častnikarjem posnemamo, da je dolgovala naša monopolna uprava francoskim bankam od kredita 100 milijonov frankov, ki ga je dobila za finansiranje odkupa tobaka, še 70 milj. franc. frankov, za kar je morala založiti zaloge tobaka. Sedaj so francoske banke pristale na to, da se zavarovanje posojila vrši le s tobakom in so osvobodile zaloge, ki se sedaj vrača v blagajne Narodne banke. V zvezi s tem je najbrže postavka zaloge v inozemstvu. Ta postavka je znašala do 8. februarja še 146.55 milj. Din ter se je zmanjšala do 22. marca na 113.36 milj. Din. seveda brez prima.

Najdivnejše čudo

narave je življenje samo, pa so najbolj redki oni, ki se zavedajo, da je naše telo prav za prav sestavina liki veriga povezanih milijarde majhenk stanic, od kojih sposobnosti je zavisno zdravje in trajnost življenja. Če pa ta proces stanjstva motijo obolenja, ki onemogočajo pravilno tvorbo krvi in zavirajo krvni obtok, je stanjčje, rekli bi obsojeno, da propada vsled pomanjkanja hrane. — Vse prebavne organe držati v redu je torej najvišja naloga in zato so tolike važnosti dobre pitne kure, in treba je samo odobravati, da toliko družin, ki jim je mar zdravje svojih članov, posebno sedaj v pomladi, pije na primer znani Planinka-čaj Bahovec, o katerem je znano, da je sestavljen iz najboljših zdravilnih planinskih zelišč.

Zaposlenost v Sloveniji

Zaposlenost v februarju 1935 v Sloveniji. Po podatkih Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je število delavcev v tekstilni industriji 12.535, kar pomeni v primeri z januarjem zapet nazadovanje za 65 delavcev. Vendar je v primeri s februarjem 1934 število zavarovancev še za 726 večje. Pomembnejše napredovanje izkazujejo od februarja lani na februar letos še industrije kamenja in zemlje (17.08%), industrija kože in usnja (15.84), gostilne (7.07), hišna služnja (2.37) in gozdnožagarska industrija (3.11%). Večje nazadovanje pa izkazujejo: gradnja železnic, cest in vodnih zgradb s padcem 49.56% in gradnje nad zemljo za 13.4%. Iz vsega tega sledi, da javna dela vedno bolj nazadujejo.

Odtok zlata iz Holandije. Zadnji izkaz Holandske banke za 1. april kaže v primeri s prejšnjim izkazom nazadovanje zlata podlage od 812.6 na 779.55 milj. hol. goldinarjev. To je eno najnižjih stanj zlata zaloge v zadnjem času, kajti lani je bilo zabeleženo najnižje stanje v aprilu s 786 milijoni goldinarjev.

Mednarodna hipotekarna banka v Bazlu ima svoje naložbe tudi v naši državi ter so konec leta 1934 znašala posojila v Jugoslaviji 2.25 milj. švic. frankov pri vseh naložbah 36.81 milj. švic. frankov. Čisti dobiček banke znaša 0.12 (lani 0.58) milj. švic. frankov, kar se obenem s prenosom iz prejšnjih let porabi za dotalcio rezerv in prenos na novi račun.

Devalvacija luksemburškega franka. V zvezi z devalvacijo belgijskega franka, odn. belge je tudi velika vojvodina Luksemburg sklenila devalvirati svojo valuto. Seveda ostane še zakonito plačilno sredstvo v luksemburški vojvodini belgijski frank. Prejšnje razmerje med belgijskim frankom in luksemburškim frankom je bilo al pari, novo razmerje je pa 1.25 belg. franka za 1 luksemburški frank.

Svetovna produkcija aluminija je znašala lani 171.200 ton, dočim je znašala 1933 141.400 ton. Največja je produkcija v Uniji s 33.600 tonami (38.500) in Nemčiji s 30.000 (18.400) tonami. Povečanje produkcije je pripisovati predvsem povečanju produkcije v Nemčiji, Rusiji in Švici (produkcija je v Rusiji narasla od 4.500 na 15.000 ton).

Borzn

Dne 5. aprila 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Bruslja, Curiha, Pariza in Prage, popustil je Amsterdam, narasli pa so tečaji Newyorka, Trsta, posebno pa Londona.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 8.62—8.72, na zagrebški borzi na 8.55—8.65 in na belgrajski borzi na 8.5538—8.6538. Grški boni so notirali v Zagrebu 30.15—30.85, v Belgradu 29.70—30.40. Angleški funt je danes izredno narasel ter je notiral na zagrebški borzi 233.14—234.74, na belgrajski pa 232.70—234.30. Španska pezeta je notirala v Ljubljani 5.42—5.52, v Zagrebu 5.375—5.475, v Belgradu pa 5.50 blago. Budimpešta je notirala v Belgradu 8.60 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2952.91—2967.51, Berlin 1756.08—1769.05, Bruselj 743.92—748.98, Curih 1421.01—1428.08, London 212.35—214.41, Newyork 4955.43—4991.74, Pariz 289.6—291.03, Praga 183.35—184.40, Trst 363.84—366.93.

Promet na zagrebški borzi 380.040 Din.

Curih. Belgrad 7.02, Pariz 20.38, London 15.02, Newyork 309.375, Bruselj 52.35, Milan 25.675, Madrid 42.225, Amsterdam 207.85, Berlin 124.075, Dunaj 57.60, Stockholm 77.40, Oslo 75.40, Kopenhagen 67, Praga 12.91, Varšava 58.25, Atene 2.80, Carigrad 2.49, Bukarešta 3.05, Helsingfors 6.60, Buenos-Aires 0.7925.

Vrednostni papirji

Tendence je postala za državne papirje čvrsta in so večinoma tečaji narasli. Med dolarskimi papirji pa je popustilo 8% Blerovo posojilo. Promet je bil znaten.

Ljubljana. 7% inv. pos. 77—78, agrarij 48—49, vojn. askoda 375—377, 6% begl. obv. 65—66, 8% Bler. pos. 79—81, 7% Bler. pos. 68—69, 7% pos. DHB 71—72.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 79—80 (80), agrarij 45.50 den., vojna škoda 375—376 (375, 376), 4.—8. 374—376, 6% begl. obv. 65—66, 8% Bler. pos. 79.50—80.50 (80), 7% Bler. pos. 68.50—69 (68.75, 69), 7% pos. DHB 70.50—73.—Deličice: Priv. agr. banka 200—262, Trboveljska 110—120.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78.50 den. (79, 78.50), vojna škoda 375—376 (375, 376.50), 5. 375 den., 6% begl. obv. 66—66.25 (66.25, 8% Bler. pos. 80.50 den., 7% Bler. pos. 68.75—69.25 (69), 7% pos. DHB 72.50 bl.—Deličice: Narodna banka 5300—5350, Priv. agr. banka 258.50—259.50 (259, 258).

Žitni trg

Sombor. Pšenica bač. okol. Sombor in gorbač. 121—123, slav. 127—129, srem. 121—123, gorban. 120—122, bač. in ban. potiska 127—129, koruza bač. in srem. nova prompt 67—69, bač. in srem. april-maj 68—70, srem. bela ladija 70—72, moka bač. Og in Ogg 192.50—212.50, št. 2 172.50—192.50, št. 5 152.50—172.50, št. 6 137.50—152.50, št. 7 107.50—117.50, št. 8 77.50—82.50, otrobi bač. 80—82, Ostalo neizpremen.—Tendence čvrsta. Promet 36 vagonov.

Novi Sad. Pšenica bač. potiska 126—128, slav. 128—130, srem. in bač. 121—123, ban. 120—123, koruza bač. in srem. 67—68, ban. 64—65.

Budimpešta. Tendence stalna. Promet omejen. Pšenica maj 15.94—16.08, zaklj. 16.01—16.02, junij 16—16.17, zaklj. 16.10—16.12, št. 2 maj 11.80—12, zaklj. 11.92—11.93, koruza maj 11.85—11.93, zaklj. 11.84—11.86, julij 11.79—11.80, zaklj. 11.72—11.75.

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 5. aprila. Na današnji svinjski sejem je bilo pripeljanih 152 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 45—60, 7—9 tednov stari 80—90 Din, 3 do 4 mesece stari 150—160 Din, 5—7 mesecev stari 200—250 Din, 8—10 mesecev stari 300—340 Din, 1 leto stari 500—650 Din. Kilogram žive teže 4 do 5.50 Din, kilogram mrtve teže 7—8 Din. prodanih je bilo 56 komadov.

Spot

Primorje na plan!

Nedeljska tekma z Baskom se vedno bolj približuje, pravzaprav je že pred duri. Jutri bo na na igrišču Primorja tekma silovite važnosti in tega se zaveda moštvo domačega kluba, kakor še nikoli. Lahkomiselnih poizkusov je zdaj konec. V nedeljo bo šlo zares. Domači bodo trčili na nasprotnika, ki uživa po pravici največji ugled v jugoslovanskem nogometu. Bask prekaša po mnenju strokovnjakov še državnega prvaka Bska. Bask zna tehnično igrati, razume se na vse skrivnosti lepe igre. Prav tako pa je Bask moštvo, ki po svoji energiji in žilavosti ter po svojem elanu prekaša vse druge klube v državi. V Ljubljano se pripelje s trdnjo zavestjo, da bo zmagal.

Jutri bomo imeli živo igro pred seboj, ker se bosta borila vsaj glede energije enakovredna nasprotnika. Primorje, ki je zaostalo, se mora zganiiti. In fantje bodo tudi storili svojo dolžnost. Borba bo ena največjih, kar jih je bilo v Ljubljani. Kadar je šlo zares, je Primorje še vedno postavilo moža, ki niso klo-nili. Tako bo tudi v nedeljo. Fantje se zavedajo, da samo brezmejni napor lahko reši čast slovenskega nogometa, čast naše bele Ljubljane, in da morajo zato v nedeljo napeti vse svoje mišice, svoje znanje, svoj polet do skrajnosti. Naj bo igra v začetku kakršnakoli, borba ne bo ponehala pred končnim zvijgom. K zmagi spada tudi primerna taktika in nepopustljivost. In to morajo naši igralci pokazati v nedeljo v takšni meri, kakor zdaj še niso imeli prilike. Na občinstvu je, da tudi s svoje strani stori potrebno in da podpre domače moštvo prav do konca tekme. Ne ravnamo svojega zadržanja po začetnih fazah, temveč vztrajajmo in vzpodbujajmo do konca, do zmage. In zmagaj v tem primeru ne bo izostala.

Cros country za drž. prvenstvo

Crosscountry tek na 10 km za državno prvenstvo v Celju se začne ob 11.15 v nedeljo dopoldne ter bo predvidoma trpel do 12 ure. Vse priprave so končane, markiranje se izvrši v nedeljo dopoldne. Če bo vreme dozvolilo, se bo markirala proga z žarogov, sicer z zastavicami. Tekmovalci se zberejo ob 10. uri na Glazli, da se preoblečejo. Zetek bo točen, zato naj tudi tekmovalci pridejo točno ob 10. uri.

S'uzbeno iz LNP. Radi zasneženih igrišč se odgodijo v Ljubljani vse drugorazredne prvenstvene tekme. Predsedstvo.

★

Velike mednarodne nogometne tekme na vidiku. Dne 14. aprila se srečata avstrijska in češkoslovska reprezentanca v Pragi, Avstrija in Madjarska se pa udarita 12. maja v Budimpešti, Anglija in Škotska se srečata danes v Glasgowu, Švica in Madjarska se pa bosta spoprijeli 19. aprila v Curihu.

Švica se ne udeležila olimpijskega nogometnega turnirja. Švicarski olimpijski odbor je zboroval v Bernu ter se je bavil z udeležbo Švice na prihodnjih olimpijskih igrah. Ob tej priliki so ugotovili, da se švicarska nogometna zveza ne udeležila nogometnega turnirja v Berlinu. Švicarska nogometna zveza utemeljuje svojo odločitev s tem, ker dvomi, da bo mogla zbrati tako močno moštvo, ki bi z uspehom zastopalo švicarske barve na olimpijskih igrah in ki bi zadostilo olimpijskim amaterskim pravilom.

Schmeling in Baer se bosta spoprijela meseca junija v Ameriki. Tako namreč poroča Joe Jacobs, Schmelingov manažer, ki pravi, da je že sklenil tozadevno pogodbo z družbo Madison Square Garden. Kraj, kjer se bo vršila borba, še ni določen, vsekakor pa ima največ izgledov Chicago. Nemei pa pravijo, da so to le ameriška poročila in da o tem še nista ukrepala oba tekmeča. Kakor znano — tako namreč pravijo Nemei — obstoji načrt, da se ta boj odigra v Evropi. Nemei bi ga gotovo najraje imeli na svojih tleh pa ni verjetno, da bi jim to uspelo.

Tudi Norvežani imajo velike skakalnice. Veliko prahu je dvignila zadnje čase naša velika skakalnica v Planici in katere ni hotela priznati tako dolgo FIS-a. Kljub vsem prepovedim norveške smučarske zveze, oziroma FIS-e pa bodo te dni otvorili na Norveškem skakalnice, ki bo dopuščala skoke do 90 m. Ta skakalnica se nahaja pri Viggia in je bila po načrtu znanega skakalca Reider-ja Andersena izgrajena za dolge skoke.

Smučarski učitelji ne bodo smeli startati na olimpijskih igrah. Mednarodna smučarska zveza je prejela od predsednika mednarodnega olimpijskega odbora grofa Baillet-Latoura z ozirom na sklepe v Oslu naslednje pismo: »linam čast sporočiti vam, da mi je mednarodni olimpijski odbor povodom posvetovanja o programu za četrte olimpijske zimске igre pooblastil, da vas obvestim, da pazite, da poklicni smučarski učitelji nimajo pravice na olimpijskih smuških tekmah sodelovati.«

*

Predavanje SPD: V petek, dne 12. t. m. bo predaval pod okriljem SPD znani plezalec iz Celja g. Andro Kopinsek o Pirenejih, katere je prehodil lansko leto. Planince opozarjamo na to zanimivo prireditev, ki bo pokazala mnogo krasnih dišastivov iz teh sedaj nam še precej neznanih gorskih predelov.

2SK Hermes-motosekija nam poroča, da je dobil njen član L. Starč vabilo iz Dunaja, da se dne 7. t. m. udeleži mednarodnih motornih dirk. Starč je vabilo sprejel, ter je na te dirke že odpotoval. Od sekte ima Starč nalog, da se na Dunaju pogaja z motoristi, ki bi se naj udeležili mednarodnih motornih dirk na 2SK Hermesovih dirkalnih, ki se bodo vršile dne 1. avgusta t. m. Istočasno poroča sekteja članstvu, katero se je prijavilo za izlet v Gorenjo vas, da je izlet vsled snega položen na poznejši čas.

STK Mostec. — (nogometna sekcija). Drevi ob 20 strogo obvezen sestanek vseh nogometašev. Sestanka se morajo udeležiti vsi aktivni igralci. Kdor ima kaj klubove opreme, jo mora brezpozorno prinesiti na sestanek, sicer zapade kazni. Plačnite redno članarino, da ne bo zapostavljen.

Kofec, 5. aprila ob 7 zjutraj: Temperatura minus 8, podlaga 139 cm, suhoga snega 29 cm, smuka prav dobra, za nedeljo najboljši zilet.

Kolovarska dirka na krošni progi v Zg. Siskli, ki jo je namernoval dne 14. t. m. prirediti Hermesova kolovarska sekcija, je zaradi nastalih ovir prenesena na nedeljo po Veliki noči, t. j. 28. t. m. S tem se obveščajo tudi bratski kolegi, klubi, ki so jim bili poslani razpisi z 14. t. m.

Sodniški zbor ima svojo sejo ob 9. uri dopoldne v klubovi sobi hotela Evrope, kamor pride tudi zvezni delegat. Tam se bodo razdelile posamezne funkcije, doleži starter itd.

Seja tehničnega odbora se vrši v soboto ob 6.30 zvečer isto v klubovi sobi hotela Evrope. Prišlo naj gotovo: Pleteršek, Senčar, Kodra, Urbančič, Černe ter vodja kontrol Dobrabe Albin, vodja rediteljev Zagan in prof. Bolhar. Vabljeni so tudi kontrola, da se tam dolo kontrolne pole in zvezo za svoja mesta. Vse oddske klube pa prosimo, da imenujajo najkasneje v soboto svoje kontrolorje in reditelje, kakor je bilo na sejah tehničnega odbora sklenjeno.

Vse izvensejske klube pa prosimo, da nam javijo takoj po prihodu število svojih udeležencev (tekmovalcev), da se je ravnanj glede kosil.

Celjska nogometna sekcija. V nedeljo, dne 7. aprila bo ob pol 1. uri dopoldne na igrišču pri Siskli klet drugorazredna prvenstvena tekma med SK Atletiki in SK Olimpo. Sodil bo g. Veide.

POMARANČE

le pri specialni
uvozni trgovini

M. STELE & I. PIELICK

Največja izbira!

Kvalitetno blago!

trgovina s sadjem
na debelo

Najnižje cene!

LIMONE

Ljubljana

v največji izbiri in vedno
sveže kakor tudi razno
drugo južno sadje in
zelenjava

Pogačarjev trg
knezoškofijska palača

Zahtevajte ponudbe!

Do Velike noči

bomo odprodali ca. 2000 parov
damskih, moških in otroških čevljev

po 20—30 % znižanih cenah

Edinstvena prilika za nabavo
lepih, trpežnih in tako cenjenih „Jara“
čevljev. Velika zaloga! Velika izbira!

Prodajalne „JARA“ Ljubljana, Sv. Petra c. 20
Maribor, Gosposka ulica 18
pri firmi Martinec
Zagreb, Ilica 60

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—.
Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglas se plačuje tako pri
naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm
visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar

Vsak večer koncert. —
Kavarna do 4 zjutraj od-
prta. (b)

Službo dobe

Išče se zastopnik

za Ljubljano in okolico
za renomirano znamko
ameriških avtomobilov. Po-
nudbe pod 40.038 na Pu-
blicitas, Zagreb. (b)

Kuharica

samostojna, resna in za-
nesljiva, dobi stalno služ-
bo v trgovski hiši na de-
želi. — Naslov v upravi
„Slovenca“ pod št. 3719.

Krojašk. pomočnika
tako sprejemem. Vlado
Groznič, krojaštvo, Slape
št. 26, p. D. M. v Polju.

Trnovčanka,

ki razume pridelovanje
zelenjave — dobi dobro
stalno službo. Starost 25
do 30 let. Ponudbe pod
„Trnovo“ št. 3757 upravi
„Slovenca“. (b)

Dekle

vajeno vseh hišnih del,
kuhinje in gospodinjstva,
se sprejme pri dobri tr-
govski družini na deželi.
Pogoj ljubezen do otrok.
Ponudbe upravi „Sloven-
ca“ pod „Mirna služba“
št. 3796. (b)

Krojaška pomočnica

za fina dela damskih pla-
šev in kostumov — se
sprejme. Naslov v upravi
„Slovenca“ št. 3789. (b)

Službe iščejo

Hotelski direktor

išče nameščenje. Govori
angleško, nemško, slo-
vensko — z večletno ino-
zemsko prakso. Ponudbe
upravi „Slovenca“ pod
„Amerika“ št. 3756. (a)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje
Slovenska banka Ljub-
ljana. Krekov trg 10

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

v pritličju, s pritliklinami,
moderne instalacije, zelo
pripravno za

poslovno porabo

se odda za maj.

Kersnikova 7.

Trisobno stanovanje

s kopalnico oddam za
maj. Tyrševa cesta 99. c

Posestva

Posestvo

in razne parcele napro-
daj. Vzamejo se vložne
knjižice Kmetijske, Ljud-
ske posojilnice, Mestne
bratstva ljubljanske in
posojilnice v Ribnici. Po-
izve se pri: I. Oražem,
Moste. (p)

V Št. Vidu nad Ljubljano

hiša z delavnico

okrog nje vrt in njiva,
na lepem prometnem pro-
storu, ugodno naprodaj.
Pojasnili daje Ivan Pirč,
trgovca, Dravljice št. 99,
ob državni cesti. (p)

Širite „Slovenca“!

Prodamo

Posteljne mreže

v lesenih in železnih
okvirjih ter železne po-
stelje vseh vrst izdeluje
in sprejema v popravilo
najceneje P. Strgulc, Go-
spodarska 13, Kolizej —
Ljubljana. (l)

Gozdne-sadike

za pomladansko pogozdo-
vanje 4 in 5 letne presa-
jene smrekove ter 2 in 3
letne mecesnove, prvo-
vrstne, močne in zdrave,
kakor tudi

Cipresne-sadike

za vrtno ograje in parke v
različnih višinah do 120 m
ima poceni naprodaj

Franc Dolenc

Preddvor nad Kranjem.

Prima sport. suknjiče

po 98 Din, pumparice,
modne hlače itd., kupite
zelo ugodno pri Preskerju,
Ljubljana, Sv. Petra ce-
sta 14. (l)

Parni kotel

stoječ, z 8 m kurilne po-
vršine, 10 PS transmisija,
ventilator, avtomatično
vodno črpalko — prodaj
ceno Adolf Bernhard v
Mariboru, Aleksandrova
št. 51. (l)

Pristen ajdov med

po 10 Din za kg razpo-
šilja Kmetijska družba —
skladišče Maribor — na
drobno in na debelo. (l)

Otroški voziček

dobro ohranjen, nizek —
prodaj po ugodni ceni.
Naslov v upravi „Slo-
venca“ št. 3792. (l)

Narodno nošo

rute, telovnik, pas — po-
ceni prodaj. Rožna uli-
ca 25, prva vrata. (l)

Macesnove deske

suhe, okrog 40 kub. m,
20, 25, 30, 40, 50, 60 mm,
4 m dolge, imam napro-
daj za takojšnjo dobavo.
Ponudbe pod „Macesen“
št. 3797 upravi „Sloven-
ca“ št. 18. (l)

CITAJTE IN ŠIRITE

„SLOVENCA“

Naznanjamo žalostno vest, da je
naš srčno ljubljeni soprog, oče, sin
in svak, gospod

JOSIP ŽUŽEK

poštni zvančnik

v petek, dne 5. t. m., po dolgi in mučni
bolezni, previden s tolažili svete vere,
mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v
nedeljo, dne 7. aprila t. l. ob 2 popol-
dne izpred mrtvaške veže splošne bol-
nišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. aprila 1935.

Zalujoči ostali.

Ob prvi pomladi se je preselila od nas in odšla v večno
božjo pomlad gospodična

Grašč Jožica

absolventinja dvorazredne trgovske šole

Tako se je končalo mlado življenje, še preden je moglo
žeti razočaranje na poti življenja. In bolje je njej, ki je odšla,
kakor nam, ki smo ostali.

Pokopali jo bomo dne 7. aprila ob 15. uri popoldne iz
hiše žalosti v Gunceljah št. 26 na farno pokopališče v Št. Vidu.

Guncle pri Št. Vidu, dne 5. aprila 1935.

Jože in Ivana Grašč, starši; Olga, sestra, in ostalo sorodstvo.

Naše zlate mamice

Frančiške Riglerjeve

ni več med živimi.

Naj Ti zdaj, zlata naša mamica, cvetlice, ki si jih
tolikanj ljubila, krasijo Tvoje poslednje bivališče.

Kočevje-Ljubljana, 5. aprila 1935.

Primož Trubar

17

»Utique, kajpada, seveda« — je pritrdjeval Búdina.

»Naj povem naprej« — je hitel Marko. »Včeraj je pater
Tomaž še pridigoval. Sinoči pa je kar v hipu oslabil in nobene
pomoči ni bilo več zanj. Danes zjutraj je umrl.

Farest: »Tako hitra smrt. Saj je bil mož krepke postave
in trdnega zdravja.«

Búdina: »Tudi star še ni bil. Ako jih je imel petdeset?
Mislim pa, da še ni videl Abrahama.«

Marko: »Ni bil podoben petdesetim. Moram pa še nekaj
dostaviti, česar bi nihče ne mislil. Ljudje govorijo, da ga je
nekdo naših zastrupil.«

Farest: »Tega ne morem verjeti, saj nismo zločinci.«
Vsi gostje, kar se jih je tačas nabralo v sobi, so se
zgražali nad to obdolžitvijo in vstajali s sedežev.

»Za tako obrekovanje zahtevamo zadoščenje!« so vpili
in tolkli ob mizo.

Med njimi sta bili tudi dve nam že znani ženski, Klomb-
nerjeva soproga Genovefa in Farestova Doroteja.

»Taka nečastna dejanja nam očitajo« — sta se hudovali
obe enako. »Med nami ni nihče zmožen zločinca.«

»Saj vemo, kako je s takim govorjenjem« — je razlagal
Búdina. »Nekdo začne sumničati in iz sumničenja nastane kar
gotovo dejanje. Poleg tega še vsak kaj več pové, kar je slišal.
Fama crescit eundo — govorjenje potoma narašča.«

»Mi lahko trdimo, da smo nedolžni pri ti stvari« — je
začel Matija Klombner. »Jaz sem dobro poznal pater Tomaža.
Malokdaj je šel iz samostana v mesto. Le kadar so ga klicali
k bolnikom, je zapustil klostersko zidovje. Zadnje dni ga sploh
nisimo videli nikjer. Slišal sem, da vedno čita in moli. Na
sprehod mu pa ni bilo treba hoditi, ker imajo menihi za cer-

kvijo velik, z visokim zidom obdan vrt. Tam je najlepše spre-
hajališče, popolno ločeno od mestnega šuma. Vprašam vas:
Kdo bi bil mogel patra zastrupiti? V samostan ne more nihče
priti brez posebnega dovoljenja. Znano je, da imajo ti menihi,
ki jim pravimo minoriti, stroga pravila in klavzuro (zapor).
Vse to govori o naši nedolžnosti. Zato ne potrebujemo no-
benih prič. Kaj bo neki k temu rekel gospod Trubar, ko pride
iz Trsta?»

Klombner je nekoliko pomiril razburjene duhove. Še Ge-
novefa in Doroteja, ki nista z lepa molčali, nista ničesar do-
stavili njegovim besedam.

»Nam pa se kljub temu prav dobro godi« — se je hvalil
Búdina, ki je že čutil v glavi vinske duhove. »Marko, daj no
prinesiti še eno merico tvoje starine! Extra Carnioliam non est
vita — saj veste, kaj to pomeni. Nikjer ni tako prijetno kakor
na Kranjskem.«

Tačas se je začulo v veži živahno govorjenje. Gostje so
utihinili in poslušali, kaj bi to pomenilo. Gostilničar Marko je
odprl vrata in — kdo je stopil v sobo?

»Primož Trubar!« ti vzklik so nastali pri obeh mizah.
Gostje so vstajali, podajali Trubarju roke in ga z ve-
seljem pozdravljali kot ljubega znanca.

»Mir z vami!« — so bile njegove prve besede.
Ko je iznenadenje ponehalo in so gostje zapet posedli,
je vstal Klombner ter spregovoril z žarečim obličjem:

»Sprejemmo vas, vse časti vredni gospod, kot izgubljene
ovce svojega pastirja. Vsak dan smo ugibali, kam ste šli iz
Sentjerneja in kako se vam godi v pregnanstvu. Radi bi vam
bili poslali podporo za potovanje, toda kam? Po preteku
nekaterih mesecev smo vendar dobili poročilo, da bivate pri
svojem nekdanjem sošolcu v Trstu. Takoj smo vas obvestili,
da vam je nadvojvoda Ferdinand na prošnjo naših deželnih
stanov dovolil povratek v domovino. In danes ste tukaj! Pri-
srčno vas pozdravljamo z željo, da ostanete med nami. Bodite

naš duševni voditelj in tolažnik v težavnih časih, ki jih mo-
ramo preživljati.«

Klombnerjeve besede so izzvale burno navdušenje na-
vzočnin.

Marko Pregelj pa je hodil v kuhinjo in nazaj ter izpra-
ševal duhovnega gospoda, s čim bi mu mogel postreči.

Trubarju so se sledile na obrazu poteze prestanega trplje-
nja. Čeprav takrat star šele štirideset let, je rozadeval s svojo
vnanostjo večjo dobo zemeljskega potovanja. Spregovoril je
nekoliko besedi v zahvalo ter mirno odgovarjal na vprašanja,
leteča nanj od vseh strani.

»Povejte nam, dospod oče« — tako ga je prosila Klomb-
nerica — »vsaj glavne dogodke vašega potovanja iz Sent-
jerneja v Trst.

»Rad jih povem« — je odgovoril Trubar — »čeprav mi
vzbujajo le neprijetne spomine.«

Gostilničar Marko je prinesel nenaprosen nekaj vrčev
najboljše starine ter prigovarjal gospodi, naj pijejo na zdravje
današnjega prišleca.

»Blizu pol leta« — tako je pripovedoval Trubar — »je
trajalo moje nemirno potovanje po Hrvaškem in Primorskem.
In to največ v zimskem času. Samemu sebi sem se zdel kakor
ničvreden človek, ki ne spada v družbo ljudi. Izgnanec in
izobčenec — ti dve besedi sta me bolj težili kakor vse drugo.
Pot iz Sentjerneja čez Gorjance ni bila naporna. Mudilo se mi
ni nikamor, zato sem hodil počasi. Sneg tudi še ni padel emesca
oktobra. Prenoveval sem v kmetijskih domovih, kjer so bili
večinoma dobri ljudje. Srečno sem odšel v Metliko in Crno-
melj. Le zaradi dolgotrajnega dežja sem bil večkrat moker in
zato težko čakal, da bi se pri kakšnem ognjišču posušil. Slabše
se mi je godilo v Starem trgu. Tukaj je bilo treba čakati tri
dni, da je Kolpa upadla. Tretji dan mi je rekel čolnar, da me
že lahko pelje brez nevarnosti na hrvaško stran. Zahteval pa
je zelo veliko plačo. dobro vedoč, da bo dobil, kar je računal.